

Univerzita Palackého v Olomouci

Přírodovědecká fakulta

Katedra rozvojových a environmentálních studií

Bakalářská práce

Dinh Huu Manh Nguyen

Vliv pořádání Mistrovství světa ve fotbale 2022 na ekonomickou situaci a
rozvoj sportu v Kataru.

Olomouc 2024 Vedoucí práce: Mgr. Simona Šafaříková, Ph.D.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Vliv pořádání Mistrovství světa ve fotbale 2022 na ekonomickou situaci a rozvoj sportu v Kataru“ vypracoval samostatně pod dohledem vedoucí práce Mgr. Simony Šafaříkové, Ph.D. a s použitím pramenů, které jsou sepsány v seznamu literatury. Souhlasím se zveřejněním bakalářské práce podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách, ve znění pozdějších předpisů. Byl jsem seznámen s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, ve znění pozdějších předpisů.

V Olomouci dne

.....

Podpis studenta

Poděkování

Chtěl bych moc poděkovat své vedoucí práce Mgr. Simoně Šafaříkové, Ph.D. za všechny její cenné rady, konzultace a trpělivost, kterou se mnou měla při tvorbě této práce. V neposlední řadě bych chtěl poděkovat své rodině a přátelům za trpělivost a podporu při psaní mé bakalářské práce.

Abstrakt

Tato práce je zaměřena na vliv pořádání mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 na ekonomickou situaci a rozvoj sportu v Kataru. S touto událostí jsou spjaty předpoklady dopadů pořadatelství na různé sektory pořadatelské země. Práce si pokládá tři hlavní výzkumné otázky, které se zaměřují na všeobecný dopad na pořadatelskou zemi, jaké dopady měly čtyři vybrané mistrovství světa ve fotbale na dané země a jaký dopad mělo mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 na Katar.

První část této práce je spíše teoretická a je zaměřená na dopady velkých sportovních akcí na hostitelské země. V druhé části této práce analyzuji ekonomické, sociální a politické dopady a také dopady na rozvoj sportu vybraných mistrovství světa ve fotbale na dané pořadatelské země. V poslední části této práce se zaměřuji na analýzu jedné konkrétní velké sportovní akce, a to mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 v Kataru a její dopady na ekonomickou situaci a na rozvoj sportu v zemi.

Klíčové slova: Ekonomická situace, mistrovství světa ve fotbale 2022, Katar, Velká sportovní událost, FIFA

Abstract

This thesis focused on the impact of hosting the 2022 FIFA World Cup on the economic situation and development of sport in Qatar. Associated with this event are assumptions of the impacts of hosting on different sectors of the host country. The thesis asks three main research questions that focus on the general impact on the host country, what were the impacts of four selected World Cups, and what were the impacts of the 2022 World Cup in Qatar.

The first part of this thesis is more theoretical and focuses on the impacts of major sporting events on host countries. In the second part of this thesis, I analyse the economic, social, and political impacts as well as the sport development impacts of the selected World Cups on the host countries. In the last part of this thesis, I focus on the analysis of one particularly major sporting event, the 2022 FIFA World Cup in Qatar, and its impacts on the economic situation and on the development of sport in the country.

Keywords: Economic situation, 2022 FIFA World Cup, Qatar, sport mega-event, FIFA

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLMOUCI

Přírodovědecká fakulta

Akademický rok: 2022/2023

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Dinh Huu Manh NGUYEN**
Osobní číslo: **R210465**
Studijní program: **B0588A330001 Mezinárodní rozvojová a environmentální studia**
Téma práce: **Vliv pořádání Mistrovství světa ve fotbale 2022 na ekonomickou situaci a rozvoj sportu ve státě Katar.**
Zadávající katedra: **Katedra rozvojových a environmentálních studií**

Zásady pro vypracování

Cílem mé bakalářské práce je charakterizovat vliv pořádání MS na ekonomickou situaci a na rozvoj sportu v Kataru. V práci budu analyzovat stav země před a po pořádání Mistrovství světa a zásadní kroky, které mají vliv na ekonomickou situaci a rozvoj sportu.

Rozsah pracovní zprávy: **10 – 15 tisíc slov**
Rozsah grafických prací: **dle potřeby**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná**

Seznam doporučené literatury:

Barbu, Popescu. The contribution of Sport to Economic and Social Development. [online]. Dostupné z: https://www.researchgate.net/profile/Mihai-Barbu-3/publication/342466548_The_Contribution_of_Sport_to_Economic_and_Social_Development/links/5ef5b2bca6fdcc4ca4311d19/The-Contribution-of-Sport-to-Economic-and-Social-Development.pdf

Joan C. Henderson. Hosting the 2022 FIFA World Cup: opportunities and challenges for Qatar. [online]. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/14775085.2015.1133316>

Allmers, Maennig. Economic impacts of the FIFA Soccer World Cups in France 1998, Germany 2006, and outlook for South Africa 2010 [online]. Dostupné z: <https://link.springer.com/article/10.1057/ej.2009.30>

Vedoucí bakalářské práce: **Mgr. Simona Šafaříková, Ph.D.**
Katedra rozvojových a environmentálních studií

Datum zadání bakalářské práce: 19. května 2023

Termín odevzdání bakalářské práce: 11. dubna 2024

L.S.

doc. RNDr. Martin Kubala, Ph.D.
děkan

doc. Mgr. Zdeněk Opršal, Ph.D.
vedoucí katedry

V Olomouci dne 19. května 2023

Obsah

Seznam tabulek a obrázků	8
Tabulky	8
Obrázky	8
Seznam zkratk	9
Úvod, cíle a metodologie práce	10
1. Velké sportovní akce a jejich dopad na hostující zemi	12
1.1. Velké sportovní akce	12
1.2. Motivace zemí pořádat velké sportovní akce	12
1.3. Dopady pořádání velkých sportovních akcí	13
1.3.1. Ekonomické dopady	13
1.3.2. Sociální dopady	14
1.3.3. Dopady na rozvoj sportu	14
1.3.4. Environmentální dopady	17
1.3.5. Shrnutí dopadů sportovních akcí	17
2. Mistrovství světa ve fotbale	19
2.1. Historie Mistrovství světa ve fotbale	19
2.2. První Mistrovství světa	20
2.3. Mistrovství světa v roce 2002	20
2.4. Mistrovství světa v roce 2010	21
2.5. Mistrovství světa v roce 2014	22
2.6. Mistrovství světa v roce 2018	23
3. Katar a sport	25
3.1. Katar	25
3.1.1. Katarská národní vize 2030	25
3.1.2. Historie pořádání velkých sportovních akcí v Kataru	26
3.1.3. Katar a fotbal	26
3.2. Mistrovství světa ve fotbale 2022 v Kataru	27
3.2.1. Kontroverze s pořádáním mistrovství světa ve fotbale v 2022	28
3.3. Dopady Mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 na rozvoj sportu	29

3.3.1. Rozvoj infrastruktury	29
3.3.2. Stadióny mistrovství světa.....	29
3.3.3. Rozvoj dopravní infrastruktury	34
3.3.4. Zájem o fotbal a další sporty	34
3.3.5. Programy související s Mistrovstvím světa ve fotbale v roce 2022	35
3.4. Ekonomické dopady Mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 na Katar	38
Závěr.....	40
Seznam zdrojů	42

Seznam tabulek a obrázků

Tabulky

Tabulka 1. seznam stadionů mistrovství světa (Zdroj: vlastní, 2023)

Obrázky

Obrázek 1. Mapa stadionů mistrovství světa v roce 2022 (Zdroj: John, 2022)

Seznam zkratek

ATP	Asociace tenisových profesionálů (Association of Tennis Professionals)
CAF	Konfederace afrického fotbalu (Confederation of African Football)
FIFA	Mezinárodní federace fotbalových asociací (Fédération Internationale de Football Association)
FIM	Mezinárodní federace motocyklistů (Fédération Internationale de Motocyclisme)
FLF	Budoucí lídři ve fotbalu (Future Leaders in Football)
F4S	program pro rozvoj sportu ve školách (Football for schools)
HDP	Hrubý domácí produkt
OSN	Organizace spojených národů (United Nations)
QSL	Katarská fotbalová liga (Qatar Stars League)
USA	Spojené státy americké (United States of America)
WTA	Ženská tenisová asociace (Women's tennis association)

Úvod, cíle a metodologie práce

Každé čtyři roky se odehrává největší fotbalový svátek v podobě Mistrovství světa ve fotbale. Jedná se o nejprestižnější fotbalovou soutěž mužských týmů na světě. Historie této události sahá až do roku 1930, kdy se uskutečnil první šampionát v Uruguay. Tuto událost pořádá organizace FIFA (Fédération Internationale de Football Association) se sídlem ve švýcarském Curychu. Každé čtyři roky šampionát patří k nejsledovanějším sportovním akcím na světě.

Mistrovství světa ve fotbale pokaždé hostí jiná země, jež pošle svoji kandidaturu, která musí být schválena a zvolena organizací FIFA. Hostitelské země nemusí být země rozvinuté s potřebnou infrastrukturou, ale mohou také být země rozvojové. Jedná se o nastupující trend, protože poslední čtyři šampionáty se odehrály v rozvojových zemích. I přesto, že událost trvá jenom několik týdnů, její pořádání má krátkodobé i dlouhodobé dopady na pořadatelskou zemi a region. S událostí jsou spojené vysoké investice do infrastruktury, které mají ekonomický, sociální dopad a také dopad na rozvoj sportu v zemi.

Hlavním cílem této bakalářské práce je analyzovat dopady této sportovní události na ekonomický sektor a na rozvoj sportu v Kataru, kde se poprvé odehrálo mistrovství světa ve fotbale v roce 2022. Autor si pokládá tři výzkumné otázky.

- 1) Jaké jsou obecné dopady pořádání velkých sportovních akcí na hostitelkou zemi?
- 2) Jaké dopady na rozvoj sportu měli čtyři vybrané mistrovství světa v hostitelské zemi?
- 3) Jaký ekonomický dopad a dopad na rozvoj sportu mělo pořádání mistrovství světa v roce 2022 na Katar, která tuto sportovní akci pořádala poprvé?

V první kapitole autor definuje a popisuje rozdíl velké sportovní akce od menších sportovních akcí. Dále je popsána motivace zemí hostit velké sportovní akce. V této kapitole jsou rovněž popsány dopady velkých sportovních akcí na ekonomický, sociální, environmentální sektor tak i na rozvoj sportu způsobené v důsledku pořádání této události. Tato kapitola reaguje na první výzkumnou otázku autora.

Ve druhé kapitole bakalářské práce jsou popsány dopady vybraných mistrovství světa na hostitelské země. Jako první je vybráno Mistrovství světa ve fotbale v roce 2002, které se pořádalo v Jihokorejské republice a Japonsku. Byl vybrán, protože to byl první turnaj, který se pořádal ve dvou zemích zároveň. Dále popisují Mistrovství světa v roce 2010 z důvodu, že se tento turnaj poprvé pořádal na africkém kontinentu. Dále jsem si

vybral Mistrovství světa v roce 2014 v Brazílii, protože jako Katar je považována za rozvojovou zemi. A jako poslední turnaj, který byl vybrán je poslední Mistrovství světa ve fotbale před Katar, které se pořádalo v roce 2018 v Rusku.

Ve třetí a také poslední kapitole se zaměřím na to, jaký dopad mělo Mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 na Katar. Zde se budu zaměřovat na to, jaké dopady na rozvoj sportu má pořádání takové velké sportovní akce a také se budu zaměřovat na ekonomické dopady spjaté s pořádáním Mistrovství světa ve fotbale v roce 2022.

V této práci byla použita metoda rešerše zdrojů s následnou kompilací. V první fázi proběhl sběr dat, která byla rozdělena na vhodná a nevhodná data pro následné zpracování. Většina informací pochází z elektronických zdrojů z internetu, jelikož se zde nachází nejvíce informací o dané problematice. Pro hledání svých zdrojů jsem používal Google Scholar, ScienceDirect, EBSCO Discovery Service, Web of Science, Britannica, ResearchGate a Jstor. Pro vyhledávání jsem používal klíčová slova jako *World Cup*, *Economic impact*, *Social impact*, *Urban development*, *physical activity a Qatar*.

1. Velké sportovní akce a jejich dopad na hostující zemi

V této kapitole se zaměřuji na dopady velkých sportovních akcí na pořadatelskou zemi. Také zde definuji velkou sportovní akci a popisuji motivace zemi pořádat velkou sportovní událost.

1.1. Velké sportovní akce

Velké sportovní akce mohou mít na zemi významný dopad, jak pozitivní, tak i negativní. Rozdíl mezi sportovní akcí a velkou sportovní akcí je v její velikosti, návštěvnosti, veřejném zájmu, výši finanční investice a dopadem na pořadatelskou zemi z hlediska nové infrastruktury, hospodářského růstu nebo rozvoje a obnovy měst (Lorde et al., 2011). Tyto akce jako jsou olympijské hry nebo mistrovství světa ve fotbale mají významný vliv na zúčastněné strany a také poskytují příležitosti k rychlejšímu rozvoji země.

Velké sportovní akce jsou akce, které přilákají velké množství diváků a jsou mediálně atraktivní. Ve většině případů jsou organizovány na jednom místě, a to buď v jedné zemi, regionu nebo městě. S organizací takové akce jsou spojené velké investice do výstavby infrastruktury a zajištění bezpečnostních a logistických služeb v hostující zemi. S celosvětovou pozorností země očekává příchod nových investorů a turistů do své země díky dobré reklamě a propagaci. (Mair et al., 2021)

1.2. Motivace zemi pořádat velké sportovní akce

Země jsou většinou motivovány podpořit fotbal a těžit z její popularity ve světě především z ekonomických, sociálních nebo politických důvodů (Bohlmann a van Heerden, 2005). Země má během této akce velkou mediální pozornost a snaží se přilákat nové investory. Většina zemí má motivaci pořádat velké sportovní akce právě především z ekonomického důvodu, kdy země očekává finanční zisky plynoucí z pořadatelství. V posledních letech velké sportovní události hostily rozvojové země, které chtěly tuto příležitost použít k nastartování svých ekonomik. Příkladem je Mistrovství světa ve fotbale v roce 2010 pořádané Jihoafrickou republikou, v roce 2014 se hostující zemí stala Brazílie. Tyto akce vyžadují větší investice, které jsou investované do infrastruktury a dalších potřeb. V posledních letech je zde otázka, zda jsou tyto akce stále pro hostující zemi výhodné (Matheson a Baade, 2004).

S příchodem globalizace se sportovní akce staly cílem sponzoringu mnoha velkých firem a podniků. Velké sportovní akce se staly součástí jejich marketingových

strategií. Organizátoři, FIFA nebo Mezinárodní olympijský výbor mohou tímto způsobem získat finanční prostředky v hodnotě několika milionů dolarů. Podle autorů Kearns a Philo (1993) finance získané z velkých sportovních událostí mohou napomáhat rozvoji daného regionu, ve kterém se akce pořádala.

1.3. Dopady pořádání velkých sportovních akcí

Po skončení každé velké sportovní akce se mnoho vědců a expertů (Nikolau, Cornelissen, Szymanski) snaží zjistit, jaké dopady měla konkrétní akce na pořadatelskou zemi. Před začátkem se vždycky objeví předpoklady dopadů na danou zemi, ale ve většině případů jsou tyto předpoklady odlišné od reality. Dopady pořádání jsou jak pozitivní, tak i negativní. Velké sportovní akce tohoto charakteru mají rozsáhlé dopady na region, ve kterém se odehrávají. Příkladem je Mistrovství světa v roce 2010 v Jihoafrické republice nebo Mistrovství světa v roce 2014 v Brazílii.

1.3.1. Ekonomické dopady

Ekonomické dopady jsou ve většině případů hlavním důvodem pořádání velkých sportovních akcí. Hostující země na začátku investuje nemalé částky peněz na organizaci události. Příkladem může být Mistrovství světa ve fotbale v Jižní Koreji a Japonsku v roce 2002, kde obě země investovaly přes 4 miliony dolarů na výstavbu nebo rekonstrukci sportovní infrastruktury. (Matheson a Baade, 2004)

I přes vysoké náklady země stále usilují o pořadatelská práva za účelem zisku. Doufají, že výnosy budou vyšší než vynaložené náklady (Preuss, 2008). Přímé výnosy plynou z prodeje vstupenek, televizních práv a sponzorských darů pořadatelům. Pořádání velkých sportovních akcí ve většině případů naláká velké množství návštěvníků a turistů z celého světa. Příkladem jsou olympijské hry v roce 2012 v Londýně, během nichž více než 16 milionů lidí přijelo během této události (International Olympic Committee, 2013). To má za následek vytvoření nových pracovních míst a příležitostí pro obchodní činnosti obyvatel pořadatelské země. Tyto následky mohou vést k rozvoji města nebo celého státu (Hiller, 2003).

Další sektor, který může získat zisk z pořádání sportovních událostí je cestovní ruch. S efektivní reklamní strategií a mediální propagací je pořádající země schopna přilákat nové návštěvníky, a tak zlepšit svoji image na mezinárodní scéně. (Mair, 2020)

Autoři Hall a Hodges (1998) zdůrazňují, že budování dodatečné infrastruktury za účelem ubytování více turistů, může mít velice negativní dopad na místní obyvatelstvo.

Obyvatelé mohou být z důsledku výstavby vyvlastňováni a stěhováni ze svých domů. Příkladem bylo Mistrovství světa v roce 2014 v Brazílii, kde se bylo vystěhováno 170 tisíc obyvatel (Wilson, 2014).

1.3.2. Sociální dopady

Velké sportovní akce mají také dopad i na místní obyvatelstvo nejenom na samotnou ekonomiku hostující země. Jeden z přímých dopadů organizace je dobrovolnictví. Tyto velké akce jsou závislé na pomoci dobrovolníků (Hoye a Cuskelly, 2009). Příkladem jsou Olympijské hry v Londýně v roce 2012, kde bylo zapojeno přes 70 000 dobrovolníků (Holmes et al., 2015). Dobrovolnictví je často spojeno s vytvářením nových přátelství, hlubšího spojení s komunitou nebo větší zapojení obyvatel do sportu a organizací těchto akcí. Tyto události jsou úzce spjaty s tvořením národní identity a jednoty obyvatel. Předpokládá se, že akce takových rozměrů zůstane zakořeněná v paměti a poté se stane součástí národní jednoty a identity. (Minnaert, 2012)

Mezi další sociální dopady velké sportovní akce je modernizace a revitalizace městských částí města, ve kterém se událost koná. Příkladem jsou změny, které nastaly v roce 2016 v Riu, kde se konaly olympijské hry. Dále země investovala i do bezpečnostních složek, hotelů nebo turismu a dalších služeb. (Castilho, et al., 2017)

Dále zde máme dopady v oblasti infrastruktury, které jsem už zmínil v ekonomických dopadech. V místě konání velké sportovní akce ve většině případů dochází k rozvoji nebo zlepšení v oblasti transportu, školy a veřejných rekreačních míst jako jsou parky nebo hřiště. (Kitchen, 1996)

Ovšem pořádání těchto velkých sportovních akcí má i své negativní dopady. Negativně jsou ovlivněni většinou obyvatelé, kteří žijí v místech pořádání. Příkladem je zvýšená kriminalita, sociální nepokoje nebo vyšší počet vystěhovaných lidí kvůli výstavbě infrastruktury. (Silvestre, 2008)

1.3.3. Dopady na rozvoj sportu

Dopady velkých sportovních akcí mají velký význam na rozvoj sportu v zemi, a to v podobě vybudování nových dopravních sítí, stadionů a dalších sportovních zařízení. Zmíněné události vedou k příležitosti motivovat lidi ke zlepšení fyzické aktivity obyvatel hostující země. Fyzická aktivita má pozitivní vliv na zdraví obyvatel a může vést ke snížení nákladů na zdravotní péči. Lidé, kteří pravidelně cvičí nebo jsou aktivní mají obvykle nižší riziko výskytu mnoha chronických onemocnění jako jsou obezita, srdeční a cévní choroby,

diabetes typu 2 a některé typy rakovin (Ojiambo, 2013). Pro to, aby mohly být pořádány sportovní akce takových rozměrů, musí být vybudována potřebná sportovní zařízení a rekonstruována některá stávající. Důležitá je zde dostatečná dopravní infrastruktura a zajištění dostatečné veřejné dopravy. Dalším vlivem může být rozvoj volnočasových zařízení a prostorů, které vedou k rozvoji sportu ve městech či zemi. (Carmichael et al., 2013)

Pořádání velkých sportovních událostí také nabídlo větší financování do projektů spojené s rozvojem fotbalu i celkovým rozvojem sportu (Cornelissen, 2011). Zásadním odkazem pořádání těchto akcí je výstavba nebo rekonstrukce stadionů a sportovních zařízení, které jsou po událostech k dispozici. Tyto stadiony mohou být využívány pro lokální sportovní týmy pro jejich domácí zápasy, pořádání sportovních akcí nebo pro volnočasové aktivity. (Gavin, 2022)

Sport začíná být více využíván jako marketingový tah v moderní době. Sport pomáhá vytvářet určitou image města. Image města ovlivňuje celkový dojem dané destinace (Knott et al., 2015), kdy si potenciální turisté spojí danou destinaci s určitým dojmem jako je určitá fyzická aktivita nebo služby. Velké akce, hlavně ty sportovní, jsou využívány destinací k posílení tohoto dojmu. Sportovní události dokážou nalákat turisty z celého světa, kteří mají touhu hrát nebo se dívat na sport a zároveň navštívit slavná sportovní místa. Ovšem jedna sportovní událost má na image jenom přechodný vliv (Chien et al., 2011). Aby dokázali udržet image destinace, tak je zapotřebí pořádat podobné akce po celý rok a najít mezi nimi synergii. Z hlediska cestovního ruchu sportovních akcí a brandingů destinace je důležité si určit, jakou roli hrají sportovní akce mezi sebou vzhledem ke kulturním akcím v dané destinaci. Tento marketing může do města přilákat jak potenciální turisty, kteří hledají destinaci pro sportovní aktivity nebo návštěvu určité sportovní akce, ale také může přinést i nové investory. Tito investoři mohou dále investovat do sportovní infrastruktury nebo do sportovních týmů města nebo regionu. Díky značce destinace mohou být místa více atraktivní pro pořádání dalších velkých sportovních akcí a tím i zvýšit popularizaci sportu v daném místě. (Chalip, Costa, 2006)

Dalším významným dopadem pořádání velké sportovní akce je sportovní participace obyvatel. Vyskytují se smíšené názory, jestli pořádání ovlivňuje nebo neovlivňuje lidi k vyšší participaci ve sportu. Například sportovní zapojení dospělých se nijak nezvýšilo po Olympijských hrách v roce 2000, které se odehrály v Sydney (Bauman

et al., 2013). Setkáváme se i s případy, kdy konání Olympijských her mělo pozitivní vliv na zvýšení počtu obyvatel, kteří po Olympijských hrách začali sportovat, příkladem je Japonsko, ve kterém se Olympijské hry konaly v roce 1964 v Tokiu (Aizawa et al., 2018). Dále je rozdíl v zapojení dospělých obyvatel a zapojení mladší generace. Příkladem je Kanada, ve které se Olympijské hry konaly v roce 2010. Olympijské hry měly vliv na zvýšení participace u mladší generace než u dospělých. Velké sportovní akce mají dopad jak před, tak během i po pořádání takové události (Potwarka and Leatherdale, 2016). Samozřejmě to také závisí na tom, jestli akce propaguje podporu sportu a k vyšší fyzické aktivitě. Diváky těchto sportovních akcí může dokonce sledování elitních sportovců demotivovat k sportovnímu zapojení a někdy i dokonce k jakékoliv sportovní aktivitě, protože mají pocit, že je to úroveň, na kterou nemohou dosáhnout. (Teare, Taks, 2021)

V souvislosti s pořádáním velké sportovní akce se mohou vytvářet programy ohledně sportu. Cílem těchto programů může být vytváření sportovního zázemí pro lidi, zvýšit povědomí o zdraví nebo zvýšit participaci lidí v daném sportu. Obyvatelé mají možnost se zúčastnit těchto akcí. Programy na rozvoj sportu mohou vytvářet sportovní hřiště pro obyvatele města nebo regionu, ve kterém se sportovní akce pořádá. Dalším cílem těchto programů může být podpora genderové rovnosti a snaha o vyšší zapojení žen do sportu. Dále se zde mohou pořádat exhibiční utkání velkých sportovních jmen, které nalákají více lidí, a to k zápasu jako takovému, ale i k sportu celkově. (Kitchen, 1996)

Sportovní akce dokážou zlepšit mezinárodní vztahy a celkovou image hostitelské země. To může otevřít možnosti pro mezinárodní spolupráci nejen v oblasti rozvoje sportu, ale také vědy a vzdělání. (Chalip, Costa, 2006)

Po skončení sportovní akce může zůstat takzvané sportovní dědictví. Sportovní dědictví zahrnuje například sportovní zařízení, tréninkové programy nebo trvalý zájem o daný sport v zemi.

Důležité je mít na vědomí, že sportovní akce nemají jenom pozitivní dopady, ale také potkáváme výzvy, které jsou spojené s financováním, sociální nerovností nebo dokonce i enviromentální dopady. Celkový dopad závisí na tom, jak jsou tyto výzvy řešeny a jak jsou využívány přínosy pořádání takové velké sportovní akce pro rozvoj sportu a rozvoji v dané zemi.

1.3.4. Environmentální dopady

Velké sportovní události mají významný dopad na životní prostředí. Klíčovým aspektem každé velké sportovní akce je množství uhlíkové stopy.

Mistrovství světa ve fotbale v Brazílii vyprodukovalo přes 2,7 milionů tun CO². Olympijské hry v roce 2016, které se taky pořádaly v Brazílii uvolnilo přibližně 4,5 milionů tun CO². Při mistrovství světa ve fotbale v roce 2018 v Rusku bylo vyprodukováno více než 2 miliony tun CO². (Walsh, 2022)

Mistrovství světa v Kataru má na svědomí produkci více než 3,6 milionů tun CO², které jsou produkovány ze stavby stadiónů, digitálního vysílání a cestování fanoušků. To znamená, že na jednoho diváka připadá přibližně 5 tun CO². Na mistrovství světa ve fotbale v Kataru dorazilo přibližně 1,18 milionů mezinárodních diváků, což vyprodukovalo 2,4 milionů tun CO². (Hirsch, 2022)

Správci, kteří se starali před konáním mistrovství světa ve fotbale v Kataru o osm stadionů a sto třicet šest tréninkových hřišť, pouštějí chladný vzduch tryskami přímo na trávník, aby byly připravené na mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 v Kataru. Příprava trávníků na tento turnaj je ekologicky náročná. Katar každoročně přivezl sto čtyřicet tun travního semena ze Spojených států amerických. Hřiště jsou zalévána odsolenou mořskou vodou, což je energicky náročný proces, při kterém se spaluje zemní plyn v zemi. Každé hřiště potřebuje denně 10 000 litrů odsolené vody v zimě a 50 000 litrů v létě. (Mills, 2022)

1.3.5. Shrnutí dopadů sportovních akcí

Velké sportovní akce mají významný dopad na pořadatelskou zemi. Rozdíl mezi velkou a menší sportovní akcí je v její velikosti, návštěvnosti, výši finančních zdrojů a také mediálním zájmu. Tyto dopady nejsou jenom fyzické, příkladem je vybudovaná infrastruktura, ekonomické v podobě zisku a ztrát, ale například i sociální a v rozvoji sportu. Ne vždy má akce pozitivní dopad. Mezi hlavní motivací pořádání velké sportovní akce je podpora ekonomického rozvoje a finanční zisk pořádající země nebo regionu. Avšak před samotným pořádáním akce musí být provedeny značné investice, aby mohla událost proběhnout. Mezi důležité sektory patří také cestovní ruch, který dokáže vysoké náklady na pořádání akce z části kompenzovat. Tento sektor se správnou strategií může přilákat investory z celého světa. Jedním z významných sociálních dopadů je tvorba národní identity a jednoty. Dalším významným dopadem je výstavba infrastruktury pro pořádání velké sportovní akce. Jsou budována sportovní zařízení, hotely nebo i dopravní

infrastruktura. Jsou zde i negativní dopady jako například zvýšená kriminalita, vystěhování části obyvatel nebo dokonce i sociální nepokoje. Velké sportovní akce mají i významný dopad na rozvoj sportu v zemi. Jedná se o výstavbu nových sportovních zařízení nebo volnočasových zařízení. Mezi další faktory k rozvoji sportu patří celková image města, která dokáže nalákat více investorů, kteří by mohli investovat do sportovních klubů, zařízení nebo projektů. Prostřednictvím velké sportovní akce se mohou vytvářet nové sportovní programy nebo projekty, které mohou vést k vyšší fyzické aktivitě obyvatel a podpoře genderové rovnosti nebo obyvatel s postižením. Ovšem pořádání má výzvy i v oblasti environmentálních dopadů, a to zejména v uhlíkové stopě. Celkové dopady závisí na přípravě a průběhu události.

2. Mistrovství světa ve fotbale

V této kapitole se zaměřím na dopady mistrovství světa ve fotbale na čtyřech vybraných událostech a také zde představím historii turnaje a její organizační strukturu.

2.1. Historie Mistrovství světa ve fotbale

Mistrovství světa je jedna z nejdůležitějších soutěží fotbalových družstev. Jedná se o soutěž národních týmů z celého světa. Je organizovaná světovou fotbalovou konfederací FIFA.

FIFA je mezinárodní organizace světového fotbalu. Její sídlo se nachází v Curychu a jejím prezidentem je Gianni Infantino. FIFA má 209 členských asociací a byla založena 21. května 1904 v Paříži. Na založení se podílely Belgie, Dánsko, Francie, Nizozemsko, Španělsko, Švédsko a Švýcarsko. Mezi její hlavní aktivity je pořádání mistrovství světa ve fotbale. (Levy, 2024)

Mistrovství světa se koná každé čtyři roky, ale přípravy se konají již dříve. Je to jedna z nejvíce sledovaných sportovních akcí na světě. Mistrovství světa v roce 2018 v Rusku sledovalo přes 3,5 miliard lidí (FIFA, 2018). Olympijské hry v roce 2012, které se konaly v Londýně zhlédlo přibližně 3,6 miliard lidí (Stoll, 2023). Každý turnaj na sebe naláká až miliardu televizních diváků. Mnoho zemí spolu soutěží o možnost pořádat tuto lukrativní akci. Přes dvě stě národních týmů spolu zápasí v kvalifikaci o místa na mistrovství světa. Na turnaj se může kvalifikovat pouze třicet dva týmů. Vybraná pořadající země a její tým má kvalifikaci automaticky zajištěnou. Turnaj většinou trvá čtyři týdny. Třicet dva kvalifikovaných týmů je rozděleno do osmi skupin po čtyřech týmech. V každé skupině se odehraje šest zápasů a první dva týmy v tabulce postupující do vyřazovací části. Na konci turnaje se vždycky vyhlašují ceny pro nejlepšího hráče turnaje, nejlepšího střelce, nejlepšího brankaře a mladého hráče turnaje. Níže v této kapitole představím čtyři mistrovství světa a jejich dopad na rozvoj sportu. Také zde lehce představím první mistrovství světa ve fotbale. Mistrovství světa v roce 2002 v Jihokorejské republice a Japonsku jsem vybral, protože to byl první turnaj, který se pořádal ve dvou zemích zároveň. Mistrovství světa v roce 2010 v Jihoafrické republice jsem si vybral, protože se tato událost poprvé pořádala na africkém kontinentu. Mistrovství světa v roce 2014 byl vybrán z důvodu, že Brazílie je jako Katar považována za rozvojovou zemi. Jako poslední turnaj, který byl vybrán je poslední Mistrovství světa ve fotbale před Katar, které se pořádalo v roce 2018 v Rusku.

2.2. První Mistrovství světa

První turnaj, který byl zorganizován se uskutečnil v roce 1930 v Uruguayi. Zúčastnilo se ho 13 celků. Vítězem turnaje a držitelem prvního titulu mistra světa se stalo domácí mužstvo Uruguaye. Mezi kandidáty na pořádání prvního mistrovství světa byli Itálie, Maďarsko, Nizozemsko, Španělsko, Švédsko a Uruguay. Kongres FIFA, který zasedal mezi 18. a 20. květnem v roce 1929 nakonec rozhodl ve prospěch Uruguaye patrně kvůli závazku, že v pořadatelském městě Montevideo postaví stadión Estadio Centenario pro sto tisíc diváků. Před tímto turnajem se žádná kvalifikace nehrála. Na toto mistrovství byli pozváni všichni tehdejší členové FIFA. První šampionát se hrál jenom v jediném městě, a to bylo město Montevideo. Tohle se už nikdy poté neopakovalo. (Macho, 1996)

2.3. Mistrovství světa v roce 2002

Mistrovství světa ve fotbale v roce 2002 bylo poprvé pořádáno na asijské půdě, a to ve dvou zemích zároveň, v Korejské republice a Japonsku. Pozornost fotbalových fanoušků z celého světa byla upoutána na tyto dvě země. Nejenže tento turnaj byl jako první pořádaný na asijském kontinentu, ale také to byl první turnaj, který pořádaly dvě země zároveň. Kvůli tomuto faktoru samotná FIFA musela změnit své regulace, což byl pro organizaci historický krok. Cílem vybrání Korejské republiky a Japonska pro pořádání Mistrovství světa v Asii byla hlavně propagace fotbalu v Asii. Z počátku mělo mistrovství světa ve fotbale v roce 2002 pořádat pouze Japonsko. Nicméně poté se Korejská republika rozhodla zapojit do výběrového řízení o pořádání této události. FIFA se nakonec rozhodla udělit pořadatelské právo oběma zemím (Heere et al., 2012). Pořádání turnaje se nevyhnulo problémům. Jedním z nich bylo spolupřátání obou zemí. Toto spolupřátání nezřešlo zlepšením vztahů mezi oběma zeměmi, ale spíše z nepřátelských vztahů mezi nimi. FIFA si uvědomila problematické vztahy mezi oběma národy, které se odvíjeli od japonské anexe Korejského poloostrova a chápala negativní důsledky upřednostnění jednoho národa před druhým. Proto se nakonec v roce 1996 rozhodla, že obě země budou mistrovství světa ve fotbale v roce 2002 pořádat společně. Během příprav obě země spolu nesouhlasili v mnoha záležitostech, jako bylo pořadí názvů zemí ve jméně turnaje, rozdělení příjmů ze vstupenek, použití jednoho nebo více maskotů až po vízové povinnosti pro korejské návštěvníky, kteří cestovali do Japonska. (McLaughlin, 2001).

Ovšem výsledky byly ohromující, kdy se kvůli pořádání turnaje postavilo osmnáct nových fotbalových zařízení z dvaceti zařízení, na kterých se tento šampionát odehrával.

Japonsko do osmi stadionů vložilo přibližně 2,881 milionů dolarů a Korejská republika do výstavby deseti zařízení investovala skoro 1,513 milionů dolarů. (Matheson a Baade, 2004)

Postavená sportovní zařízení jsou součástí rozvoje města a dokážou být přínosem pro město jako celek. Pořadatelé byli přesvědčeni, že nové stadiony a arény dokážou zlepšit život obyvatelům města z hlediska sportu, zábavy a také zlepšení místní ekonomiky. Objevily se také kritiky ohledně využívání nově postavených sportovních zařízení po Mistrovství světa. V Japonsku se rozhodli využít většinu těchto stadionů převážně na sportovní akce a domácí stadiony pro prvoligové fotbalové kluby v J-League (J. League Division 1). Jižní Korea se rozhodla tyto areály použít jako kina, sportovní centra, restaurace nebo všestranné prostory pro umělecké a sportovní akce. Japonská vláda se rozhodla alokovat část zisků z daní na alkohol a sázení na fotbalové a basebalové kluby na lokální a národní úrovni. Další část byla použita na propagaci sportu v obcích po celém Japonsku. (Lee et al., 2008)

2.4. Mistrovství světa v roce 2010

Mistrovství světa ve fotbale v roce 2010 bylo 19. mistrovství pořádané asociací FIFA. Je to poprvé v historii, kdy turnaj pořádal člen CAF (Confederation of African Football). Z ekonomického hlediska CAF, média a také vláda Jihoafrické republiky očekávala rozvoj v oblasti turismu, zaměstnanosti, a investice do infrastruktury.

Významnou motivací vlády k pořádání této velké sportovní akce je zisk. Očekávalo se, že HDP země se zvýší z 7,46 miliard v roce 2006 o 1,05 miliard dolarů do roku 2010. Důvodem měly být vyšší daně a vyšší zisky. Dále Jihoafrická republika investovala kolem 3 miliard dolarů do infrastruktury. Mistrovství bylo odpovědné za 1 % z 2,3 % růstu v tomto státě v roce 2010 (Levermore, 2011). Dále pomohlo zatraktivnit zemi pro investory hlavně z USA a Evropy. Ovšem mistrovství nemělo jenom pozitivní dopady jako například v oblasti turismu se v období června a července 2010 očekával růst turistů, ale místo 480 000 tisíc očekávaných turistů se do Jihoafrické republiky vydalo jenom 373 000 turistů. Důvod poklesu byly zvýšené ceny ubytování, služeb a transportu (Mail & Guardian, 2010).

Organizace spojených národů (OSN) měla ideu, že sportovní akce mohou urychlit rozvojový proces na globálním Jihu. Mistrovství světa v Jihoafrické republice podpořilo ideu OSN. Wilfried Lemke, Speciální poradce pro rozvoj sportu a míru, prohlásil, že taková velká akce jako Mistrovství světa „může přinést sport pro rozvoj a mír do centra

pozornosti“ (Lemke, 2010). Vláda Jihoafrické republiky spolupracovala s OSN na několika projektech pro rozvoj v zemi. Jedním z těchto projektů je projekt „Win in Africa with Africa“. Projekt byl zaměřen na posílení infrastruktury a lidského potenciálu pro fotbal v Africe. Cílem bylo vybudovat fotbalové hřiště s umělými trávnicími v 52 asociací přidružených k FIFA po celém kontinentu. Vedlejší záměr projektu byla iniciativa na podporu zdraví a vzdělávání. Prostřednictvím fotbalu chtěli dosáhnout vyššího povědomí o prevenci proti nemocem jako je HIV a udržování zdravého životního stylu. (Cornelissen, 2011)

Dále zde byly další projekty. Jeden z nich je projekt Football for Hope, který realizovala FIFA a Streetfootballworld. Cílem projektu bylo využít vášně a popularitu fotbalu k podpoře sociálních a vzdělávacích programů, které přispěly k rozvoji komunit a zmírnění sociálních problémů v rámci země. Projekt se zaměřoval na různé aspekty, jako je vzdělávání, zdravotní péče, sociální začlenění a prevence nemocí, a to prostřednictvím fotbalových aktivit a programů v komunitách v celé zemi. Dalším významným důsledkem pořádání mistrovství je také zvýšení v zakládání fotbalových akademií v Jihoafrické republice. Tyto akademie jsou zaměřeny výhradně na zlepšení fotbalových tréninků, na hledání nových talentů a jejich rozvoj. Mnoho organizací, které měly na postavení této akademie podíl berou tento program jako součást rozvoje sportu. Mistrovství světa v Jihoafrické republice bylo přelomové nejen pro sport v Africe, ale i pro samotnou organizaci FIFA. (Cornelissen, 2011)

2.5. Mistrovství světa v roce 2014

V říjnu 2007 Brazílie vyhrála práva na hostování Mistrovství světa ve fotbale pro rok 2014. Zde se ukázal zvyšující trend pro výběr rozvojových zemí jako pořadatelské země těchto prestižních sportovních akcí. Organizace FIFA věří, že mistrovství světa ve fotbale, které je pořádáno v zemi s rozvíjející se ekonomikou, dokáže přinést nové možnosti trhu.

Tato sportovní událost poskytla možnost rozvoje sportu v zemi. Jedním z klíčových aspektů bylo zlepšení infrastruktury a modernizace sportovních zařízení. Na výstavbu a rekonstrukci dvanácti fotbalových stadionů bylo vynaloženo 3,6 miliard dolarů. V letech 2013 byly kvůli pořádání turnaje v zemi rozsáhlé protesty z důvodu vystěhování obyvatel. Po těchto nepokojích bylo investováno 2 miliardy do bezpečnostních složek. Dále vláda investovala 400 miliónů do infrastruktury. Na druhou stranu ne všichni z této události

profitovali, některé skupiny byly dokonce znevýhodněny. Podle švýcarské neziskové organizace Terre des Hommes ztratilo 170 tisíc obyvatel svůj domov během renovace stadionů, výstavby nových silnic, letišť a další infrastruktury (Willson, 2014).

I zde byla spolupráce organizací FIFA a Streetworldfootball za účelem maximalizovat pozitivní dopady na rozvoj sportu. V Rio de Janeiru vznikla například Football for Equality Plaza, kde se odehrávala exhibiční utkání. Tento projekt se týkal čtrnácti brazilských grassroots organizací, které používaly fotbal jako nástroj proti problémům jako je chudoba, kriminalita nebo rovnost pohlaví. Dále se také pořádal festival s názvem Football for Hope Festival, během kterého probíhaly semináře o sociálních změnách prostřednictvím fotbalu a různé kulturní aktivity (Forde, 2022). V roce 2014 bylo podepsáno Memorandum of Understanding, které mělo využít 100 milionů dolarů z fondu 2014 FIFA World Cup Legacy Fund na podporu udržitelného rozvoje fotbalu v zemi, rozvoje ženského fotbalu a fotbalu mladistvých, infrastruktury, zdravotnictví a sociálních programů pro komunity. Tato sportovní akce nám ukázala i negativní dopady na místní obyvatelstvo, pokud akce nemá dobře vymyšlený plán pro pořádání takové velké sportovní události.

2.6. Mistrovství světa v roce 2018

Mistrovství světa v roce 2018 se pořádalo v Rusku. Je to po jedenácté, co turnaj hostila evropská země. Ovšem je to první mistrovství, které se odehrávalo ve východní Evropě a zároveň první na dvou kontinentech najednou (v Evropě a Asii). Na začátku výběrového procesu hosta turnaje bylo devět zemí, které se ucházely o pořádání této velké sportovní akce. V poslední fázi procesu zbyly už jenom čtyři země. Rusko nakonec dostalo práva na pořádání mistrovství světa v roce 2018. (Zubko, 2010)

Rusko chtělo využít Mistrovství světa k rozvoji infrastruktury a pomoci k dlouhodobým potřebám obyvatel a komunit. Ministr sportu, Vitality Mutko, který měl na starost pořádání turnaje prohlásil, že „investice nepůjdou jenom na výstavbu nových stadionů, ale většina půjde na transport, turismus a technickou infrastrukturu“. I přesto většina financí šla do výstavby nebo rekonstrukce stadiónů pro hostování utkání turnaje. Podle organizace FIFA bylo vynaloženo zhruba 14 miliard dolarů na pořádání této akce. (Müller, 2015)

Jedním z klíčových aspektů bylo zlepšení sportovní infrastruktury a dalších sportovních zařízení. Tyto sportovní zařízení poskytla nové prostory pro trénink a soutěže.

Dalším významným prvkem byl nárůst popularity sportu v zemi díky úspěchu domácího týmu, který se probojoval až do čtvrtfinále turnaje. (Müller, 2017)

3. Katar a sport

V této kapitole přibližuji informace týkající se Kataru jako zemi a také se podíváme na situaci se sportem. Dále se zaměřuji na ekonomický dopad mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 a na dopad v oblasti rozvoje sportu.

3.1. Katar

Katar je suverénní arabský stát, který se nachází v Perském zálivu, nezávislost získal v roce 1971. Je to absolutistická monarchie, která je řízena rodinou Al-Thani. Katar má něco přes 2 miliony obyvatel. Je také zároveň 3 největším producentem ropy a jednou z nejbohatších zemí světa. Od doby, kdy se syn bývalého emíra dostal k moci, Katar podstoupil rapidní transformaci s cílem modernizovat zemi, vylepšit mezinárodní status a zlepšení v bezpečnosti a konkurenceschopnosti na mezinárodní půdě. Příkladem je „Education city“, které nabízí moderní „světový“ edukační systém. Tato transformace je součástí katarské vize do roku 2030.

3.1.1. Katarská národní vize 2030

Tato vize má sloužit jako plán pro budoucnost Kataru. Jejím cílem je dosažení hospodářského růstu. Tato vize představuje cestu, která má vést k hospodářskému, sociálnímu a environmentálnímu rozvoji země tak, aby byl pro občany a obyvatele Kataru udržitelný a užitečný v různých aspektech jejich života. Tato vize se skládá ze čtyř pilířů. (General Secretariat For Development Planning, 2008)

Lidský rozvoj v této vizi zahrnuje komplexní a moderní infrastrukturu zdravotní péče, vzdělávací systém, který připravuje katarské studenty na to, aby se stali budoucími inovátory, podnikateli, umělci a odborníky. Jeden z hlavních bodů, na který se zaměříme v této práci je účast občanů a obyvatel na různých kulturních a sportovních aktivitách.

Dalším pilířem je zde sociální rozvoj. Ten zahrnuje systém věnovaný sociálnímu zabezpečení a ochraně všech obyvatel. Jeden z hlavních bodů tohoto pilíře je posílení žen ve společnosti a jejich aktivního zapojení do ní. Sociální rozvoj také podporuje stejnoprávnost pohlaví a původu v oblasti vzdělávání, zaměstnání a sportu. (Liloia, 2023)

Hospodářský rozvoj je zásadní pro katarskou národní vizi 2030. Je zde totiž považován za motor pokroku, který má poskytovat občanům lepší příležitosti a lepší způsob života. Dosažení tohoto cíle je závislé na schopnosti Kataru vytvořit rovnováhu mezi ekonomikou založenou na ropě a ekonomikou založenou na znalostech, což by mělo zaručit

stabilní a udržitelný hospodářský rozvoj. Tato vize pomůže zvýšit konkurenci země a také přiláká více investic ze zahraničí.

Udržitelný hospodářský a sociální růst není možný bez environmentální vize, která klade důraz na zachování životního prostředí. V katarské národní vizi zdůrazňuje význam zvyšování povědomí občanů o důležitosti ochrany životního prostředí pro budoucí generaci.

Katar se snaží získat mezinárodní uznání prostřednictvím sportu. Stát se aktivně uchází o pořádání různých sportovních akcí a chce tím ukázat své znalosti v oblasti řízení těchto akcí. Investice do mládeže a masového sportu pomohly vychovat mladé talenty a také podpořit zapojení obyvatel do sportu. Úspěšná realizace mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 je důkazem rostoucího vlivu Kataru na mezinárodní sportovní scéně. Katar investoval velké prostředky do rozvoje sportovní infrastruktury a tím ukázal své odhodlání stát se světovým sportovním centrem, které dokáže pořádat a organizovat mezinárodní akce. (General Secretariat For Development Planning, 2008)

3.1.2. Historie pořádání velkých sportovních akcí v Kataru

Katar chce skrze pořádání sportovních akcí zlepšit svoji image u ostatních zemí. Dále se snaží zvýšit fyzickou aktivitu svých obyvatel. Mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 nebyla první velká sportovní akce, kterou jako země hostil. V minulosti Katar pořádal několik významných turnajů. Každoročně se zde uskutečňuje WTA (Women's tennis asociation) a ATP (Association of Tennis professionals) tenisové turnaje a FIM (Fédération Internationale de Motocyclisme) motor racing championship. Mezi významné akce, co Katar hostil byly například Asijské hry, Asijský fotbalový pohár nebo halové Mistrovství světa v atletice. Katar se také chtěl ucházet o pořádání Letních olympijských her v roce 2020, ovšem jejich kandidatura neprošla do posledního kola. (Grix et al., 2014)

3.1.3. Katar a fotbal

V Kataru je fotbal nejpopulárnějším sportem. První zmínka o fotbale v zemi je kolem roku 1948, kdy ropní dělníci zorganizovali první oficiální zápas. První fotbalový tým byl založen v roce 1950 s názvem Al-Najah. V dnešní době se tento klub jmenuje Al Ahli. Poté se také pořádal první turnaj v roce 1951 s názvem Izz al-Din Championship, který pořádala Katarská ropná společnost. V pozdních 50. letech 20. století se tento turnaj změnil na Pukett Cup. (Scharfenort, 2012)

Katarská fotbalová asociace byla založena v roce 1960 a první ligová sezóna byla zahájena v letech 1963-64. Ligová utkání se hrála na sportovním stadionu v Dauhá, kde se také nacházelo první travnaté fotbalové hřiště v regionu. (Grix et al., 2014)

Návštěvnost ligových zápasů první ligy v Kataru se pohybuje okolo 2 000 až 10 000 diváků, záleží na popularitě daného týmu (QSL, 2014). Klub Al-Sadd SC dvakrát vyhrál Ligu mistrů AFC, což je nejprestižnější asijská klubová fotbalová soutěž.

V době, kdy se Katar stal hostitelskou zemí pro Mistrovství světa v roce 2022 se národní tým Kataru nacházel na 113. místě v žebříčku FIFA. Kvůli tomu, že se turnaj pořádal v Kataru tak se národní tým automaticky kvalifikoval poprvé na Mistrovství světa ve fotbale. Nastala zde kritika výběru Kataru jako země, ve které se turnaj bude konat kvůli nedostatku dlouhodobé fotbalové historie. Národní tým se v historii nikdy nekvalifikoval na mistrovství světa ve fotbale. Nicméně katarský národní tým vyhrál Pohár Perského zálivu třikrát a v roce 2019 poprvé ve své historii vyhrál Mistrovství Asie ve fotbale. (Scharfenort, 2012)

3.2. Mistrovství světa ve fotbale 2022 v Kataru

Katar byl v roce 2010 oznámen jako země, která bude hostit mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 poté co vyhrála ve volbách práva na pořádání této sportovní akce. Jak už bylo, zmíněno mistrovství světa v roce 2010 otevřelo možnosti i rozvojovým zemím vyhrát právo o pořádání turnaje. V posledních letech se tato soutěž odehrávala převážně v rozvojových zemích. I přesto že Katar je jedna z nejbohatších zemí světa, tak je považován za rozvojovou zemi. Katar získal právo hostit tento turnaj díky kampani, kterou představila organizaci FIFA. Kampaň byla zaměřena na tzv. „Sláva fotbalu“. Ovšem dalším záměrem bylo poznání kultury Blízkého východu. Katar chtěl využít fotbal jako platformu pro změnu pohledu Západu na Blízký východ, kde chtěl ukázat lidem nádhernou přírodu regionu, bohatství arabské kultury a jejich vášeň pro fotbal (Living2022, 2020) Katar tak pořádáním turnaje získal příležitost podpořit místní komunity k většímu zapojení do sportu jak pro ženy, děti tak i pro lidi, kteří mají nějaký handicap. Katar ve své kampani také upozornil na využití nových sportovních zařízení, které zlepši kvalitu života místní komunitě. Dále budou části fotbalových hřišť a tréninkových zázemí darovány za účelem postavení sportovních zařízení pro chudé komunity.

Katarské odhodlání, které vede za účelem rozvoje fotbalu a vytváření změn prostřednictvím fotbalu je v souladu s organizací FIFA, která využívá tuto sílu nejen pro potěšení a zábavu, ale i pro zlepšení kvality života a zdraví lidí ve světě.

Výběr Kataru jako hostující zemi přineslo mnoho kritik. S obavami ohledně zacházení s právy pracovních migrantů, lidskými právy žen nebo s členy LGBT komunity. Dále zde byly připomínky skrze katarské klima, nedostatek silné fotbalové historie a obvinění z úplatkářství za práva hostování a širší korupci v organizaci FIFA. (Scharfenort, 2012)

3.2.1. Kontroverze s pořádáním mistrovství světa ve fotbale v 2022

První kontroverze vznikly hned na začátku, kdy Katar dostal práva na hostování turnaje. V roce 2011 se objevily případy ohledně úplatků mezi členy kongresu FIFA a nastaly zde otázky ohledně legitimacy výběru Kataru jako hostitelskou zemi. V roce 2015, Švýcarská federální prokuratura zahájila vyšetření korupce a praní špinavých peněz v souvislosti s pořádáním mistrovství světa v letech 2018 a 2022. (Swiss government, 2015)

Katar čelil silné kritice medií za zacházení se zahraničními pracovníky zapojenými do přípravy mistrovství světa, přičemž Amnesty International odkazoval na „nucenou práci“ a špatné pracovní podmínky. The Guardian informoval, že mnoha pracovníkům byly odepřeny základní potřeby, byly jim také odebrány doklady totožnosti a také nedostávali mzdu ve sjednaném termínu. The Guardian odhaduje, že v době konání mistrovství světa ve fotbale mohlo zemřít až 4 000 pracovníků z důvodu nedostatku lepších pracovních podmínek, hygienických podmínek ubytování a dalších příčin. Katarská vláda v letech 2015 až 2021 přijala nové reformy práce za cílem zlepšit pracovní podmínky, a to zejména zahraničním pracovníkům (The Guardian, 2022). I přesto, že v listopadu 2017 Mezinárodní organizace práce dospěla k závěru, že v Kataru nebyla porušována žádná práva pracovních migrantů a rozhodla se uzavřít stížnosti proti Kataru ohledně údajného porušení práv migrujících pracovníků. Podle Amnesty International se však životní a pracovní podmínky zahraničních pracovníků nezlepšily. (Amnesty International, 2022)

Další obava z pořádání mistrovství světa ve fotbale v arabské zemi byla dodržování lidských práv, práv LGBT komunity a nezákonnost homosexuality v Kataru. Řada skupin a medií vyjádřila znepokojení, zda je Katar vhodnou zemí pro pořádání takové velké sportovní události. V prosinci 2020 organizace FIFA oznámila, že duhové vlajky

nebo trička budou na šampionátu vítány. Ovšem v dubnu 2022 pořadatelé (Katar) prohlásili zákaz těchto symbolů (duhové vlajky, trička podporující LGBT komunitu) z důvodu bezpečnosti lidí, aby nebyli napadáni za propagaci homosexuality a LGBT komunity. Organizace FIFA poté místo duhových kapitánských pásů schválila pouze pásky s nápisem „No Discrimination“. Další kritikou zde byla diskriminace žen. Ženy v Kataru nemají takovou svobodu jako muži. Jedním z příkladů je, že ženy potřebují svolení od svých mužských opatrovníků, aby se mohly vdát, studovat v zahraničí na vládní stipendia nebo cestovat do zahraničí. (Begum, 2022)

Období, kdy se mistrovství světa ve fotbale konalo, bylo ovlivněno klimatickými podmínkami Kataru, a to zejména kvůli příliš teplému podnebí. Turnaj se pořádal od 20. listopadu do 18. prosince. Tento termín zasahoval do sezonních plánů domácích ligových soutěží. Sepp Blatter, který byl prezidentem FIFA, když byl vybrán Katar jako hostující země, tak později poznamenal, že udělení Kataru pro pořádání bylo „chybou“ kvůli extrémnímu horku. (The Guardian, 2015.)

3.3. Dopady Mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 na rozvoj sportu

Mistrovství světa ve fotbale v Kataru zaznamenalo zásadní moment pro sport v této zemi. V této části se zaměříme na dopady rozvoje sportu v zemi související s pořádáním velké sportovní akce jako je Mistrovství světa ve fotbale.

3.3.1. Rozvoj infrastruktury

S pořádáním Mistrovství světa přicházely i výzvy, které Katar musel vyřešit, pokud chtěl hladký a úspěšný průběh turnaje. Jedna z těchto výzev byla také výstavba nové infrastruktury. Bylo potřeba postavit nebo opravit sportovní zařízení, tak aby podléhala normám organizace FIFA. Katar na rozdíl od západních států má pouze 2 televizní stanice a jenom jednoho poskytovatele internetu. Katar má také malé množství uživatelů internetu a mobilu. Proto zde byla potřeba zlepšit telekomunikační infrastrukturu, která by dokázala podpořit mistrovství světa ve fotbale. Objevily se i otázky ohledně dopravy a cestování do Kataru.

3.3.2. Stadióny mistrovství světa

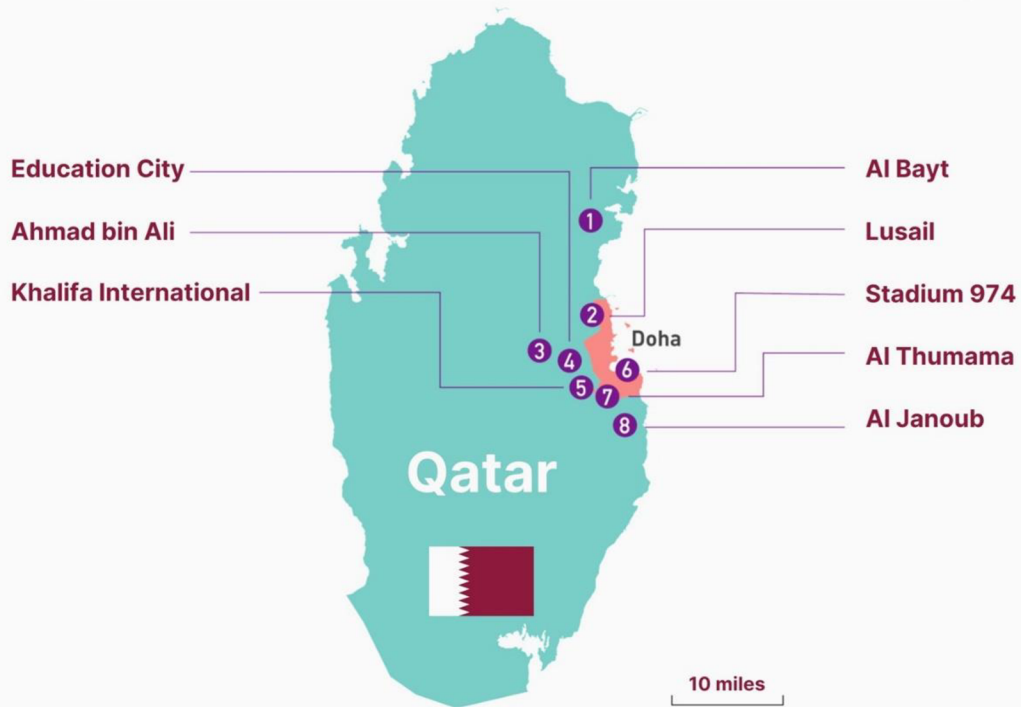
Katar na pořádání mistrovství světa vynaložil kolem 200 až 220 miliard dolarů. Zápas turnaje se odehrály na osmi stadiónech v pěti katarských městech. Z těchto osmi stadiónů byl pouze jeden, který nebyl nově vybudován, byl jenom značně zrekonstruován. Na výstavbu nebo opravu těchto zařízení bylo použito asi osm až deset miliard dolarů.

Celkové náklady posledního turnaje v Rusku se pohybovali kolem 14 miliard dolarů. V této kapitole se budu dále zabývat využitím jednotlivých stadiónů po skončení mistrovství světa.

Stadióny	Kapacita	Město	Sportovní využití	Ostatní využití
Lusail Stadium	88 966	Lusail	ano	ano
Al Bayt Stadium	68 895	Al Chúr	ne	ano
Khalifa International Stadium	45 857	Baaya	ano	ne
Ahmad Bin Ali Stadium	45 032	Al Raján	ano	ne
Education City Stadium	44 667	Al Raján	ano	ano
Al Thumana Stadium	44 400	Dauhá	ano	ne
Al Janoub Stadium	44 325	Al Wakrah	ano	ne
Stadium 974	44 089	Dauhá	ne	ne

Tab. 1 seznam stadiónů mistrovství světa

Qatar 2022 World Cup Stadiums

Obrázek 1 Mapa stadiónů mistrovství světa v roce 2022 (John, 2022)

Stadión s nejvyšší kapacitou ze všech osmi stadiónů je Lusail Stadium. Ten se nachází asi 23 km severně od města Dauhá. Tento stadión má kapacitu 88 966 míst. Stadión navrhla britská společnost Foster + Partners a Populous. Stadión byl otevřen 21. 11. 2021 a hostil 10 zápasů mistrovství světa v roce 2022 včetně finálového duelu. Po turnaji byla kapacita stadiónu snížena na 40 000 diváků (Mujika et al., 2022). Po mistrovství světa se tento stadión měl změnit na komunitní centrum a obytnou oblast, ve které se měly nacházet školy, kavárny a lékařské kliniky. Výstavba tohoto sportovního zařízení stála kolem 800 milionů dolarů. Na Lusail Stadium se po odehrání posledního zápasu turnaje žádná změna nebo transformace neodehrála. Jediná naplánovaná sportovní akce, která se zde bude odehrávat je Mistrovství Asie ve fotbale v roce 2023, která se zde také odehrála. (Qatar, 2022)

Dále zde máme Al Bayt Stadium, který se nachází 35 km severně od Dauhá. Tento stadion navrhla společnost Webuild S.p.A a Cimolai a vlastní ho Katarská fotbalová asociace. Kapacita stadiónu je přibližně 69 000 míst a byl otevřen 30. 11. 2021 (Sultan et al., 2021). Bylo zde hostováno 9 zápasů soutěže. V lednu 2020 také získal certifikáty

udržitelosti zeleného designu, řízení výstavby a energické účinnosti. Po turnaji bude stadión přeměněn na nemocnici, pěti hvězdičkový hotel a nákupní centrum. (Qatar, 2022)

Nejstarší ze všech osmi stadiónů, a to Khalifa International Stadium, se nachází v okrese Baaya. Slavnostně byl otevřen 3. 3. 1976. Domácí zápasy zde hraje katarská reprezentace. Jeho kapacita se zvýšila na 45 857 míst z původních 20 000. Tento stadión byl dvakrát přestaven a odehrálo se zde 6 zápasů mistrovství světa. Toto sportovní zařízení je využíváno zejména pro fotbal a atletiku. Dále se zde budou pořádat zápasy a velké sportovní akce. (Aljehani et al., 2016)

Jeden ze dvou stadiónů, který se pravidelně využívá na hostování sportovních zápasů je Ahmad Bin Ali Stadium. Tento stadión se nachází v okrese Al Raján. Původní stadión měl kapacitu 21 282 míst a zbourán byl v roce 2015. Nový stadión má kapacitu pro 45 032 diváků. Navrhla ho společnost Al-Balagh a Larsen & Toubro. Nový stadión byl otevřen 18. 12. 2020 a hostil 7 zápasů mistrovství světa. Tento stadión je využíván prvoligovým týmem Al-Rayyan SC, na kterém zmíněný fotbalový tým odehrává své domácí zápasy. (Qatar, 2022)

Poté zde máme Education City Stadium. Nachází se v okrese Al Raján a navrhla ho společnost Pattern Design a Buro Happold. Stadión dokáže hostit 44 667 diváků. Díky tomu, že se na stavbu použilo 20 % použitých materiálů je stadión považován za ekologický. Odehrálo se zde 6 zápasů turnaje. Jak samotný název vypovídá stadión bude ponechán pro univerzitní týmy a jejich sportovní kluby. Kolem tohoto zařízení je několik univerzitních kampusů v Katarském vzdělávacím městě. (Qatar, 2022)

Al Thumana Stadium se nachází 12 km jižně od Dauhá. Navrhla ho katarská společnost Al Jaber Engineering ve spolupráci s tureckou společností Tefken Construction. Kapacita stadiónu je 44 400 míst a oficiálně byl otevřen 22. 10. 2021. Tento stadión oklopuje veřejný park o rozloze 50 000 m². Proběhlo zde 8 zápasů turnaje. Po mistrovství světa bude polovina sedadel ze stadionů odstraněna a následně darována jiným zemím. Stadión bude i nadále využíván ve prospěch konání dalších sportovních akcí. (Qatar, 2022) V roce 2023 byl stadión využit k pořádání mistrovství Asie ve fotbale a kapacita je stále stejná jako při pořádání mistrovství světa ve fotbale v roce 2022. (The Asian Football Confederation, 2023)

Druhý stadión, který je využíván fotbalovým týmem je Al Janoub Stadium. Ten se nachází 22 km jižně od Dauhá a byl navržen iráckou architektkou Zaha Hadid společně

s firmou AECOM. Jeho kapacita je 44 325 míst a byl oficiálně otevřen 16. 5. 2019. Bylo zde odehráno 7 zápasů mistrovství světa. Po turnaji se jeho kapacita snížila na polovinu a slouží jako oficiální sídlo fotbalového klubu Al-Wakrah. Ovšem z důvodu vysoké nákladovosti tento klub své domácí zápasy odehrává na menším stadionu Saoud bin Abdulrahman al-Thani Stadium. (Qatar, 2022)

Poslední stadión, na kterém se hrály zápasy mistrovství světa se jmenuje Stadium 974. Stadión se nachází v okrese Ras Abu Aboud. Navrhla ho společnost Fenwick Iribarren Architects. Jedná se o první dočasný stadión v historii mistrovství světa. Jeho kapacita dosahuje 44 089 míst a otevřen byl 30. 11. 2021. Jeho název je inspirován z 974 recyklovaných přepravních kontejnerů, které mají být později demontovány a poskytnuty jako pomoc jiným nerozvinutým zemím světa. Na stadiónu se odehrálo 7 zápasů šampionátu. Stadión také získal čtyřhvězdičkové hodnocení od Global Sustainability Assesment System z hlediska jejich dopadů na udržitelnost. (Qatar, 2022)

Katar získal pořadatelská práva mistrovství světa ve fotbale pro rok 2022, prostřednictvím kampaně, kterou vytvořili pro získání pořadatelských práv. Jedním z klíčových bodů byl také plán, který se zabývá využitím nových nebo spravených stadiónů, kdy každý z těchto stadiónů má svůj účel, který je zaměřený na využití stadiónů po mistrovství světa. Příkladem je stadión Al Bayt, který se měl po turnaji přeměnit na nemocnici, nákupní centrum a hotel. Dalším příkladem je stadión 974, který po šampionátu měl být demontován a poskytnut ostatním zemím k dalšímu využití. (Qatar, 2022)

Otázka je, kdy k těmto změnám dojde a zda Katar má v plánu tyto sliby, které dal před pořádáním mistrovství světa splnit. Na tiskových konferencích byly pokládány otázky ohledně splnění těchto závazků, Katarský nejvyšší výbor pro doručení a dědictví, který má na starosti tyto záležitosti zdá se ustoupil na svých předchozích závazcích a odmítl sdílet jakékoliv informace o uskutečnění závazků, které slíbil. (Qatar, 2022)

Jediným možným vysvětlením může být hostování mistrovství Asie ve fotbale v roce 2023. Kdy původní zemí, která měla tento turnaj pořádat byla Čína. Ovšem kvůli čínské bez covidové politiky se v roce 2022 vzdali práva o hostování tohoto šampionátu. V druhém procesu vybírání hostující země turnaje Katar získal tyto práva před Jihokorejskou republikou i přesto, že Jižní Korea nepořádala mistrovství Asie od roku 1960. Sedm z osmi Katarských stadiónů, na kterých se odehrálo mistrovství světa v roce 2022 byli vybrány jako stadióny pro Mistrovství Asie v roce 2023. (Qatar, 2022)

3.3.3. Rozvoj dopravní infrastruktury

V květnu 2014 došlo k jednomu z milníků v rámci mistrovství světa ve fotbale v roce 2022, kdy bylo oficiálně otevřeno mezinárodního letiště Hamad International Airport. Očekává se 70 milionů cestujících ročně. Problém dopravy a cestování na daný turnaj byl vyřešen otevřením mezinárodního letiště. Tento zrealizovaný projekt byl nepochybně považován za jednu z nejdůležitějších věcí v rámci přípravy na mistrovství světa ve fotbale v Kataru. (Government Communications Office, 2024)

3.3.4. Zájem o fotbal a další sporty

Mistrovství světa ve fotbale v Kataru znamenalo zásadní moment pro sport v této zemi. Fotbal byl už před tímto turnajem oblíbeným sportem v Kataru ne-li nejoblíbenějším.

S pořádáním Mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 vzrostl zájem o fotbal ve všech vrstvách katarské společnosti, kdy výsledky můžeme pozorovat na sledovanosti tohoto turnaje. Na třech zápasech katarského národního týmu byla kapacita stadionů nejméně z 95 % zaplněná (StadiumDB, 2023). Mistrovství světa v roce 2022 si užilo kolem 3,4 milionů fanoušků, kteří navštívili fotbalové stadiony a užili si zápasy turnaje na vlastní oči.

Pořádání velké sportovní události mělo pozitivní dopad na místní fotbalovou ligu. Výkonný ředitel soutěží a rozvoje fotbalu Ahmed Abbasi prohlásil, že nejvyšší fotbalová liga v Kataru Qatar Stars League (QSL) po mistrovství světa ztrojnásobila nárůst registrací na různých mládežnických úrovních. Dalším pozitivním dopadem pořádání bylo, že FIFA a QSL zahájily program na zlepšení logistiky ligy ve všech oblastech, od řízení sportu až po provoz zápasů a zapojení fanoušků. Jedním z příkladů může být rekordní návštěva zápasu v QSL, kde bylo zaznamenáno 28 397 diváků na zápase Al Rayyan proti Al Arabi. Abbasi k těmto dopadům ještě dodal, že „Přišlo hodně nových hráčů a v této sezoně je to mnohem lepší liga. Je to jeden z odkazů mistrovství světa, protože se nyní soustředíme více na naši ligu než na organizaci největší mega akce na světě.“ Také dodal, že do ligy dorazili lepší hráči a lepší trenéři. Díky tomu hrají na vyšší úrovni a nyní i na stadionech mistrovství světa. (Olley, 2023)

Před vyhlášením, že Katar získal práva na pořádání mistrovství světa neměl Katar ženský fotbalový národní tým. V roce 2010 tedy ve stejném roce kdy, Katar vyhrál kandidaturu na pořadatele akce, byl založen první národní ženský fotbalový tým (Lysa, 2019). To byl první krok k zapojení žen do mezinárodních fotbalových turnajů. I přes

neúspěch týmu docházelo k významným změnám v účasti žen ve sportu. Tyto změny zahrnovaly sportovní programy speciálně pro ženy. Prostřednictvím těchto změn se Katar snaží naplnit cíle, které jsou zakotvené v Katarské národní vizi 2030 o zapojení žen do veřejné sféry. Týká se to také sportovního odvětví. Celkově lze říci, že pokrok v souvislosti s mistrovstvím světa a katarské národní vize 2030 se v komunitě projevil. V rozhovoru se studentkou z Education City se studentka vyjadřuje, že „změna není vypínač, který lze otočit, je to postupný proces. Několik dalších katarských dívek a já, které hrajeme fotbal, jsme důkazem změny, která přichází.“ (Al-Shamari, 2022)

Velkým úspěchem tohoto turnaje bylo poprvé v historii zapojení třech žen, které rozhodly na konečném šampionátu. Dalším úspěchem byla účast fanoušků, kteří navštívili FIFA Fan Festival, počet návštěvníků byl přibližně 1,85 milionů. Na pořádání mistrovství světa se také podílelo 20 000 dobrovolníků ze 150 zemí. Z toho 17 000 dobrovolníků byli obyvatelé Kataru. (Insidefifa, 2023a)

Fotbal zůstává dominantním sportem v Kataru. Zároveň se zvýšila popularita ostatních sportů. Nové sportovní komplexy, které byly postaveny v Kataru umožnily větší rozmanitost sportovních aktivit. Tato sportovní zařízení poskytují prostor pro trénink a soutěže různých sportů, což podporuje vyšší fyzickou aktivitu a sportovní zájem. V parcích kolem stadiónů jsou hřiště na cvičení, běžecké tratě a cyklistické stezky. V oblasti stadiónu Ahmada Bin Aliho pořádá Katarská komunitní fotbalová liga každý týden zápasy. Místní obyvatelé a návštěvníci využívají kriketová hřiště, tenisové kurty nebo vodní centrum k volnočasovým aktivitám. (Gavin, 2022)

3.3.5. Programy související s Mistrovstvím světa ve fotbale v roce 2022

Mezi pozitivní dopady patří také snaha o vytvoření různých programů pro rozvoj sportu. Každý z programů má své cíle, jak přispět k rozvoji sportu. V této části prozkoumáme jednotlivé programy, které se v Kataru odehrály. Zároveň se podíváme, jak tyto programy dopadly a jestli měly na nějaký dopad na rozvoj sportu v zemi.

Nadace Qatar Foundation a nadace Generation Amazing Foundation podepsala spolupráci s organizací FIFA na posílení postavení mládeže a katarské komunity. V den podpisu se uskutečnila zahajovací akce komunitního klubu Generation Amazing, které se zúčastnilo více než 80 žáků z celého Kataru, generální ředitel FIFA, Youri Djorkaeff a dvě legendy fotbalu Tim Cahill a Nigel de Jong (Qatar Foundation, 2022, b). Obě nadace s organizací FIFA uspořádaly také regionální školení o programu Football for Schools

(F4S). Cílem je poskytnout soubor iniciativ pro vzdělání a posílení mládeže v Kataru a regionu MENA (Middle East and North Africa). Jeden z hlavních cílů je zahrnutí vzdělávání prostřednictvím sportu do školních osnov. Prostřednictvím aplikace F4S mohou učitelé, vedoucí komunit nebo trenéři použít fotbal jako nástroj ke vzdělání mládeže. Aplikace poskytuje hotový vzdělávací program pro učitele k zařazení do výukového plánu. (Qatar Foundation, 2022a)

Program Football for schools po devíti měsících od mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 uspořádal seminář výhradně pro ženy, který probíhal 27. a 28. září 2023 v Education City Stadium. Více než 40 instruktorů z Ministerstva školství a vysokého vzdělání a nadace Qatar Foundation se zúčastnilo zmíněného semináře. Většina zúčastněných má znalosti a zkušenosti s fotbalem. Tento seminář poskytl možnost všem zúčastněným zlepšit své dovednosti. Dvoudenní seminář nabídl program zahrnující seznámení s programem Football for Schools včetně trenérských technik a využití aplikace F4S. Sloužil také jako platforma pro setkání žen z různých prostředí a regionů. (Generation Amazing Foundation, 2023)

Dalším projektem byl fotbalový turnaj, kterého se zúčastnily děti z mateřských škol a základních škol prvního stupně. Děti byly rozřazeny do deseti týmu. Každý tým reprezentoval jednu zemi, která se kvalifikovala na Mistrovství světa ve fotbale v roce 2022. Během několika měsíců se odehrálo 1 080 fotbalových zápasů, přičemž finále se konalo 1. a 2. června. Děti se během turnaje naučily spolupráci v týmu, historii fotbalu, a také seznámili s kulturou jednotlivých států, za které hrály. Podobný projekt se také uskutečnil v Qatar Academy Sidra, kde uspořádali jednodenní turnaj pro žáky od druhých do pátých tříd. (Qatar Foundation, 2022e)

Katar se snaží v rámci Mistrovství světa poskytnout příležitost sportovat i dětem se zdravotním postižením. Katar nabízí program Ability Friendly Program, který je určen pro děti se zdravotním postižením. Fyzická aktivita a participace ve sportu má pozitivní dopad na zdravý životní styl a celkový rozvoj dětí. Cílem programu je zajistit možnost pro děti s postižením sportovat. Program nabízí fotbalové a plavecké lekce, které se odehrávají 5krát za týden. Fotbalová lekce trvá jednu hodinu a plavecká lekce je třicet minut. V roce 2018-2019, kdy byl program poprvé spuštěn měl 181 účastníků. Další rok se počet účastníků zvýšil na 348. V roce 2021-2022 se kvůli pandemii COVID-19 se množství účastníků snížil na 332. Dle dotazníků, který byl poslán účastníkům programu za účelem

zjištění dopadů participace téměř 97 % odpovědělo, že program má pozitivní dopad na rozvoj dítěte (vyšší sebevědomí, lepší komunikační dovednosti, atd...). V únoru 2021 FIFA oznámila spolupráci s Qatar Foundation na dalším rozvoji programu. Cíl spolupráce je zlepšit přístupnost programů. (El Akoum et al., 2022)

V rámci programu Ability Friendly Program nadace Qatar Foundation ve spolupráci s Hamad Bin Khalida University nabízí trenérský program, který je určen pro trenéry. Program byl oficiálně zahájen v roce 2018. Cílem programu je spojit teorii a praxi v rámci kombinované výuky. Teoretické principy si účastníci osvojí sami pomocí samostudia a poté následují osobní setkání, ve kterých mají možnost se setkat s specializovanými trenéry a dalšími dětmi se speciálními potřebami. Tento program se snaží poskytnout praktické dovednosti potřebné k trénování dětí se zdravotním postižením (Qatar Foundation, 2022f). Program je rozdělen do čtyř úrovní. První úroveň je bronzová, zde se trenéři zaměřují na práci s dětmi s postižením, poruchy autistického spektra a středně těžké až těžké poruchy učení. Druhá úroveň je stříbrná. V této úrovni je zde přidána k předešlé úrovni i práce s dětmi s poruchou zraku. Třetí úroveň je zlatá, tady se pracuje se všemi předešlými poruchami, a navíc je zde práce s dětmi s tělesným postižením. Poslední úroveň je platinová. Cílem této úrovně je dokázat pracovat s dětmi všech poruch, které jsme zmiňovali, a ještě práce s dětmi s hluchotou. (Education City, 2020)

V rámci programu nadace Qatar Foundation ve spolupráci národního fotbalového týmu USA (United States of America) uspořádali fotbalovou kliniku, kterou vedla Amy Griffinová, bývalá mistryně světa ve fotbale a současná trenérka národního týmu neslyšících žen USA. Setkání bylo zahájeno malou hrou mezi týmem Ability Friendly a jejich trenéry, ve kterém se také zapojila Griffinová. Na závěr proběhla diskuse o ženském fotbale a výzvy v oblasti fotbalu zdravotně postižených. Griffinová se podělila o své zkušenosti a pohled na ženský fotbal a fotbal zdravotně postižených. (Qatar Foundation, 2022c)

V říjnu 2022 se v Education city odehrával turnaj Street Child World Cup. Tohoto turnaje se zúčastnilo patnáct chlapeckých a třináct dívčích týmů, přičemž deset týmů reprezentovali děti uprchlíků nebo vysídlených osob. Turnaj začal 11. října a končil finálovým zápasem 15. října (Street Child United, 2022). Během této akce se děti zúčastnily kongresu pro všech dvacet osm týmů, aby mohly projevit svůj názor na problémy mládeže žijící na ulici po celém světě. Účastníci navrhli šest různých témat pro Street Child World

cup 2022. Témata byla identita, zdraví, vzdělání, chudoba, ochrana a rovnost pohlaví. Týmy poté byly rozděleny do šesti skupin, aby vypracovaly své požadavky ke každému tématu. Tyto požadavky byly na valném shromáždění nadace Qatar Foundation vyjádřeny prostřednictvím výtvarných děl, transparentů, písní nebo divadelního vystoupení. (Qatar Foundation, 2022g)

V době, kdy se Katar připravoval na Mistrovství světa ve fotbale, se v katarském Dauhá od 27. října do 1. listopadu konal speciální seminář Future Leaders in Football (FLF), který byl určen výhradně ženám. Tohoto semináře se zúčastnilo 22 mladých žen. Cílem byl rozvoj mladých profesionálek ve fotbalovém průmyslu. Tento seminář zahrnoval kombinaci teoretických a praktických lekcí o sportu pro rozvoj, vedení, posílení žen a mužů, kultuře, udržitelnosti a etice. FLF chtěla ukázat, jak použít fotbal jako účinný nástroj pro rozvoj dovedností, které aktivně vedou k pozitivním změnám. Cílovou skupinou byli mladí lídři ve věku 18-35 let z fotbalové rodiny (vedení, instruktoři a trenéři z nevládních organizací). (Qatar Foundation, 2022d)

Na speciální seminář FLF se 27. a 28. září v roce 2023, skoro deset měsíců po konání Mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 upořádal seminář vyhrazený pro ženy, které jsou učitelky tělesné výchovy. Semináře se zúčastnilo 40 žen. Do projektu, který pořádala organizace Football for Schools a FIFA se zapojily i nadace Generation Amazing Foundation, Qatar Foundation, Katarská fotbalová asociace a katarské ministerstvo školství a vyššího vzdělání. Seminář byl rozdělen do dvou dnů a nabídl jedinečnou příležitost zlepšit své dovednosti. Seminář byl zaměřen na různé aspekty programu Football for Schools. Na programu byly trenérské techniky, začlenění životních dovedností a používání digitální aplikace F4S. Akce byla součástí memoranda o porozumění mezi organizací FIFA, Generation Amazing a nadací Qatar Foundation, která zahrnovala iniciativu na posílení mládeže a komunity. (Insidefifa, 2023b)

3.4. Ekonomické dopady Mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 na Katar

V této poslední části se zaměříme na ekonomické dopady v Kataru, které jsou následkem pořádání velké sportovní akce.

Ekonomika Kataru je závislá na ceně komodit (ropa a plyn). Katar se snaží přecházet od velké závislosti na vyváženější ekonomiku založenou na znalostech a zdrojích. V roce 2015 se HDP (hrubý domácí produkt) Kataru snížil z 7,3 % na 3,7 % z minulého roku. To bylo zapříčiněno poklesem ceny ropy na mezinárodním trhu a výdaji

na stavbu infrastruktury pro pořádání mistrovství světa ve fotbale v roce 2022. V posledních letech byl ekonomický růst poháněn především neuhlovodíkovým sektorem. Nejrychleji rostoucím odvětvím v Kataru je stavebnictví s růstem 13,6 % v roce 2015, které těží z velkých vládních výdajů na přípravu mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 (Gillet, 2016). V roce 2022 se ekonomika Kataru zvedla o 4,9 %, který byl způsoben především pořádáním mistrovství světa ve fotbale. Tento růst pokračuje v prvním čtvrtletí roku 2023, které činí 2,7 %. Katar navštívilo více než 2,56 milionů návštěvníků v období ledna do srpna 2023, což překonává celoroční údaje roku 2022. (World Bank, 2023)

Celkové náklady na pořádání Mistrovství světa jsou odhadované na 200 až 220 miliard dolarů. Desetiletá příprava na tento turnaj se stala základem diverzifikační strategie Kataru pro hospodářský rozvoj. Velká část výdajů byla vynaložena na infrastrukturu, která je ovšem také součástí národního plánu na vybudování moderního centra města. Jsou zde zahrnuty hotely, podzemní doprava, stadióny, železnice, přístav a letiště. Samotná výstavba stadiónů údajně stála 6,5 miliardy dolarů, což je jen malá část z celkových nákladů akce. Kromě infrastruktury je sport považován za důležité odvětví pro diverzifikaci ekonomiky Kataru. Do Kataru dorazilo přibližně 1 milion návštěvníků. Mistrovství světa ve fotbale tak podpořilo cestovní ruch nejen v Kataru, ale také v sousedních zemích. (Bibolov et al., 2024)

Zdá se, že krátkodobý zisk na cestovní ruch pro katarskou ekonomiku je srovnatelný s jinými zeměmi. Příjmy související s vysíláním Mistrovství světa a cestovního ruchu se odhadují na 2,3 – 4,1 miliard dolarů, tedy 0,7 – 1 % HDP Kataru v roce 2022. Vedlejší účinky na ostatní země Perského zálivu jsou menší. Zisky Spojených arabských emirátů (SAE) dosahují hodnoty 0,1 % z jejich HDP. (Bibolov et al., 2024)

Dále zde máme údaje o noční svítivosti, které se často používají jako ukazatel aktivity v reálném čase a měřítko dopadu velkých sportovních akcí na hostitelské země. V případě Kataru se průměrné hodnoty noční svítivosti před a po turnaji zvýšili. Tyto změny naznačují, že z krátkodobého hlediska má Mistrovství světa ve fotbale pozitivní dopad na katarskou ekonomiku. (Bibolov et al., 2024)

Závěr

Hlavním cílem mé práce s názvem „Vliv pořádání Mistrovství světa ve fotbale 2022 na ekonomickou situaci a rozvoj sportu v Kataru“ byla analýza dopadů mistrovství světa ve fotbale v roce 2022, které se pořádalo v Kataru poprvé. Zaměřil jsem se na ekonomický dopad a dopad na rozvoj sportu v zemi.

Tato událost měla významný dopad na ekonomický rozvoj i rozvoj sportu v zemi. Jedná se zatím o nejdražší mistrovství světa ve fotbale. Katarská vláda vynaložila na přípravu tohoto turnaje velké množství peněz s cílem se stát světovým sportovním centrem. Nově zrekonstruované nebo postavené stadiony po pořádání mistrovství světa ve fotbale slouží například jako komunitní centra, nemocnice nebo nákupní centra. Tyto stadiony jsou ovšem využívány i pro sportovní účely. Příkladem je Education City Stadium, který slouží jako sportovní zařízení pro univerzitní týmy a sportovní kluby. Dopravní infrastruktura v podobě letiště a dopravních cest je nadále využívána, což může mít pozitivní dopady. Fotbal je v Kataru nejpopulárnějším sportem v zemi. Katar využil tuto velkou sportovní událost k propagaci fyzické aktivity obyvatel a zapojení žen do sportu. Po pořádání mistrovství světa ve fotbale se v Kataru ztrojnásobil nárůst registrací na všech mládežnických úrovních. V souvislosti s pořádáním mistrovství světa ve fotbale se v Kataru uskutečnily i programy pro rozvoj sportu v zemi. Tyto programy se zaměřovaly na podporu žen ve sportu, vyšší participaci obyvatel a také podporu dětí se zdravotním postižením ke sportu. Příkladem programu na podporu žen byl program Future Leaders in Football a dále se pořádaly semináře výhradně pro ženy ke zlepšení jejich dovedností v oblasti sportu. Program Ability Friendly Program je určen pro děti se zdravotním postižením s cílem poskytnout sportovní lekce pro tyto děti. Investice do sportovní infrastruktury a podpora sportovních aktivit měly pozitivní dopad na rozvoj sportu v zemi. Avšak je důležité sledovat dlouhodobé efekty těchto investic a zjistit, zda jsou udržitelné v dlouhodobém horizontu.

Pořádání mistrovství světa ve fotbale bylo pro Katar velmi nákladné. Na přípravu této události Katar vynaložilo přibližně 200 až 220 miliard dolarů, což z něho dělá zatím nejdražší mistrovství světa v historii. Katarská ekonomika byla velmi závislá na ceně ropy a plynu. V roce 2015 se HDP Kataru snížil. Tento pokles byl zapříčiněn poklesem cen komodit a výdajů stavby na infrastrukturu pro pořádání turnaje. V roce 2022 se ekonomika Kataru zvedla o 4,9 %, který byl způsoben výhradně pořádáním mistrovství světa ve

fotbale. Tento růst pokračuje i v roce 2023. Hlavním důvodem růstu je cestovní ruch a investice do energetiky.

Celkově lze konstatovat, že Mistrovství světa ve fotbale v roce 2022 přineslo Kataru jak ekonomické, tak sportovní přínosy. Nicméně je důležité sledovat a analyzovat dlouhodobé dopady této události a přijímat opatření, které maximalizují její pozitivní dopady v budoucnu.

Práce obsahuje tři kapitoly. V těchto kapitolách se zaměřuji na dopady velkých sportovních akcí na pořadatelskou zemi, historii mistrovství světa a jeho strukturu a na Katar a jeho situaci se sportem. Výzkumné otázky, které jsem si na začátku práce stanovil byly zodpovězeny, a cíl práce byl také splněn.

Seznam zdrojů

Aizawa Kurumi, Wu Ji, Inoue Yuhei, Sato Mikihiro, 2018. Long-term impact of the Tokyo 1964 Olympic Games on sport participation: A cohort analysis. [cit. 2024–1–7]. Dostupné z: [Long-term impact of the Tokyo 1964 Olympic Games on sport participation: A cohort analysis - ScienceDirect](#)

Aljehani Amna, Ferwati Salim, 2016. Sports Arena Development: Scalability Impact on Urban Fabric Integration. *Architecture research* 6, 154-159.

Al-Shamari Jawaher, 2022. The Qatar World Cup, Vision 2030, and Women's Empowerment. [cit. 2024–3–9]. Dostupné z: <https://cirs.qatar.georgetown.edu/the-qatar-world-cup-vision-2030-and-womens-empowerment/>

Amnesty International, 2022. Qatar: Security guards subjected to forced labour. [cit. 2024–1–30]. Dostupné z: [Qatar: Security guards subjected to forced labour - Amnesty International](#)

Baumann Adrien E., Murphy Niamh, Matsudo Victor, 2013. Is a Population-Level Physical Activity Legacy of the London 2012 Olympics Likely? *Journal Physical Activity & Health*, 10, 1-4.

Begum Rothna, 2022. Qatar Can't Hide Its Abuses by Calling Criticism Racist. [cit. 2024–1–31]. Dostupné z: <https://foreignpolicy.com/2022/11/25/qatar-cant-hide-its-abuses-by-calling-criticism-racist/>

Bibolov Aidyn, Miyajima Ken, Rehman Sidra, Yuan Tongfang, 2024. 2022 FIFA World Cup: Economic Impact on Qatar and Regional Spillovers. *IMF Country Report*, 24. [cit. 2024–3–8]. Dostupné z: <https://www.elibrary.imf.org/view/journals/018/2024/011/article-A001-en.xml>

Bohlmann Heinrich., van Heerden Jan Horn, 2005. The impact of Hosting a Major Sport Event on the South African Economy.

Camichael Fiona, Grix Jonathan, Marqués Daniel Palacios, 2013. The Olympic legacy and participation in sport: an interim assesment of Sport Englad's Active People Survey for sports studies research. *International Journal of Sport Policy and Politics*, 5, 229-244. [cit. 2024–1–28]. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/19406940.2012.656675>

Cornelissen Scarlet, 2011. More than a Sporting Chance? Appraising the sport for development legacy of the 2010 FIFA World Cup. [cit. 2024–1–7]. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/epdf/10.1080/01436597.2011.573943?needAccess=true>

Craig Matt, 2023. The Money Behind The Most Expensive World Cup In History: Qatar 2022 by The Numbers. [cit. 2024–1–10]. Dostupné z: <https://www.forbes.com/sites/mattcraig/2022/11/19/the-money-behind-the-most-expensive-world-cup-in-history-qatar-2022-by-the-numbers/?sh=64abc6a1bff5>

Education City, 2020. Ability Friendly Program [cit. 2024–3–7]. Dostupné z: <http://13.95.157.127/en/Ability-Friendly-Program>

El Akoum Maha, Moors Neil, Thompson Diedre, Moignard Ryan, Bates Kathleen, 2022. Road to succes: lessons from the Qatar Foundation Ability Friendly Program. [cit. 2024–4–1]. Dostupné z: <https://innovations.bmj.com/content/9/2/109>

FIFA, 2018. More than half the world watched record-breaking 2018 World Cup. [cit. 2024–2–8]. Dostupné z: <https://inside.fifa.com/tournaments/mens/worldcup/2018russia/media-releases/more-than-half-the-world-watched-record-breaking-2018-world-cup>

Forde Shawn, 2022. FIFA’s utopia: An analysis of FIFA’s football for hope movement. International Review for the Sociology of Sport, 58, 411-427.

Gavin James, 2022. Qatar 2022: The making of a sports nation. [cit. 2024–2–8]. Dostupné z: <https://www.agbi.com/analysis/business-of-sport/2022/12/world-cup-qatar-2022-sports-legacy/>

General Secretariat For Development Planning, 2008. Qatar National Vision 2030. [cit. 2024–2–29]. Dostupné z: <https://www.psa.gov.qa/en/qnv1/Pages/default.aspx>

Generation Amazing Foundation, 2023. Education Through Football: FIFA Football for Schools Enables Female Teachers Through Capacity Building Workshop. [cit. 2024–4–1]. Dostupné z: <https://www.generationamazing.qa/news/education-through-football-fifa-football-schools-enables-female-teachers-through-capacity>

Gillet Kit, 2016. Qatar remains strong in the face of new economic challenges. [cit. 2024–4–2]. Dostupné z: <https://www.thebanker.com/Qatar-remains-strong-in-the-face-of-new-economic-challenges-1464768010>

- Government Communications Office, 2024. The FIFA World Cup Qatar 2022. [cit. 2024–2–8]. Dostupné z: <https://www.gco.gov.qa/en/fifa/our-journey/>
- Hall, C. M., Hodges, J. 1998. The politics of place and identity in the Sydney 2000 Olympics: sharing the spirit of corporatism. In *Sport, Culture and Identity*.
- Hall, C. M. 1992. *Hallmark Tourist Events: Impacts, Management, and Planning*. London, The Great Britain: Belhaven Press.
- Heere Bob, Kim Chiyong, Yoshida Masayuki, Nakamura Hidemasa, Ogura Toshiyuki, Chung Kyu Soo, Lim So Youn, 2012. The Impact of World Cup 2002 on the Bilateral Relationship Between South Korea and Japan. *Journal of Sport Management* 26, 127-142.
- Hiller Harry H., 2003. Mega-events, Urban Boosterism and Growth Strategies: An Analysis of the Objectives and Legitimations of the Cape Town 2004 Olympic Bid. [cit. 2023–12–29]. Dostupné z: <https://onlinelibrary.wiley.com/doi/abs/10.1111/1468-2427.00256>
- Hirsch Sophie, 2022. The Qatar World Cup Controversies, From the Environmental Impact to Anti-LGBTQ Laws. [cit. 2024–4–2]. Dostupné z: <https://www.greenmatters.com/big-impact/qatar-world-cup-environmental-impact>
- Holmes Kirsten, Hughes Michael, Mair Judith, Carlsen Jack, 2015. *EVENTS AND SUSTAINABILITY*.
- Hoye Russel, Cuskelly Graham, 2009. The Psychology of Sport Event Volunteerism: a Review of Volunteer Motives, Involvement and Behaviour. *People and Work in Events and Conventions: A Research Perspective*, 171-181.
- Chalip Laurence, Costa Carla A., 2006. Sport Event Tourism and the Destination Brand: Towards a General Theory. [cit. 2024–1–12]. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/17430430500108579?scroll=top&needAccess=true>
- Chien P. Monica, Ritchie Brent W., Shipway Richard, Henderson Holly, 2011. I am having a dilemma: Factors affecting resident support of event development in the community. *Journal of Travel Research*, 51, 451–463. [cit. 2024–1–29]. Dostupné z: <https://journals.sagepub.com/doi/10.1177/0047287511426336>

Insidefifa, 2023a Football for Schools returns to Qatar with seminar designed for Women. [cit. 2024–3–10]. Dostupné z: <https://www.fifa.com/social-impact/news/football-for-schools-returns-to-qatar-with-seminar-designed-for-women>

Insidefifa, 2023b. One Month On: 5 billion engaged with the FIFA World Cup Qatar 2022. [cit. 2024–2–8]. Dostupné z: <https://www.fifa.com/tournaments/mens/worldcup/qatar2022/news/one-month-on-5-billion-engaged-with-the-fifa-world-cup-qatar-2022-tm>

International Olympic Committee, 2013. London 2012 Facts & Figures. [cit. 2024–4–2]. Dostupné z: <https://stillmed.olympic.org/media/Document%20Library/OlympicOrg/Games/Summer-Games/Games-London-2012-Olympic-Games/Facts-and-Figures/Factsheet-Facts-and-Figures-London-2012.pdf>

Kitchen, T. 1996. Cities and the ‘world events’ process. *Town and Country Planning* 65, 314-317.

Knott Brendon, Fyall Alan, Jones Ian, 2015. The nation branding opportunities provided by a sport mega-events: South Africa and the 2010 FIFA World Cup. *Journal of Destination Marketing & Management*, 4, 46-56. [cit. 2024–1–29]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S2212571X14000547?via%3Dihub>

Lee Choong-Ki, Taylor Tracy, Lee Yong-Ki, Lee Bongko, 2008. The impact of a Sport Mega-event on Destination Image. *International Journal of Hospitality & Tourism Administration*, 6, 27-45. [cit. 2024–1–15]. Dostupné z: https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1300/J149v06n03_03

Levermore, R., 2011. Sport-for-Development and the 2010 Football World Cup. *Geography Compass*, 5: 886-897. Dostupné z: <https://doi.org/10.1111/j.1749-8198.2011.00460.x>

Levy Michael, 2024. FIFA. *Encyklopedia Britannica*. [cit. 2024–4–2]. Dostupné z: <https://www.britannica.com/topic/Federation-Internationale-de-Football-Association>

Liloia Alainna, 2023. State Discourses on Women’s Empowerment in Qatar: The “Ideal Qatari Woman” as a Neoliberal Feminist Subject. [cit. 2024–4–2]. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/21534764.2022.2199371>

Living 2022, 2020. Winning the chance to bring the World together in 2022. [cit. 2024–3–8]. Dostupné z: <https://www.living2022.com/achieving-2022/beyond-the-world-cup/qatar-bid-making-history/>

Lorde Troy, Greenidge Dion, Devonish Dwayne, 2011. Local resident's perceptions of the impacts of the ICC Cricket World Cup 2007 on Barbados: Comparisons of pre- and post-games. [cit. 2023–12–10]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0261517710000518?via%3Dihub>

Lysa Charlotte, 2020. FIFA World Cup 2022: Increased opportunities for Qatar's women footballers? [cit. 2024–2–25]. Dostupné z: <https://cirs.qatar.georgetown.edu/fifa-world-cup-2022-increased-opportunities-qatars-women-footballers/>

Macho Milan. 1996. Fotbal, vášně 20. století: historie fotbalu ve faktech, názorech a obrazech. 52-53.

Mair Judith, Chien Monica, Kelly Sarah Jane, Derrington Stephanie, 2021. Social impacts of mega-events: systematic narrative review and research agenda. [cit. 2023–12–5]. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/09669582.2020.1870989>

Matheson Victor, Baade Robert, 2004. Mega-Sporting Events in Developing Nations: Playing the Way to Prosperity?. South African Journal of Economics 72, 1085-1096.

McLaughlan Alastair, 2001. Korea/Japan or Japan/Korea? The Saga of Co-hosting the 2002 Soccer World Cup. Journal of Historical Sociology 14, 481-507.

Mills Andrew, 2022. Qatar's World Cup turf needs chilled stadiums, desalinated water to thrive. [cit. 2023–4–1]. Dostupné z: <https://www.reuters.com/lifestyle/sports/qatars-world-cup-turf-needs-chilled-stadiums-desalinated-water-thrive-2022-02-21/>

Minnaert Lynn, 2012. An Olympic legacy for all? The non-infrastructure outcomes of the Olympic Games for socially excluded groups (Atlanta 1996 – Beijing 2008). [cit. 2023–12–29]. Dostupné z: <https://www.sciencedirect.com/science/article/abs/pii/S0261517711000999?via%3Dihub>

Müller Martin, 2015. How mega-events capture their hosts: event seizure and the World Cup 2018 in Russia. [cit. 2024–1–16]. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/citedby/10.1080/02723638.2015.1109951?scroll=top&needAccess=true>

Mujika Iñigo, Chamari Karim, 2022. Football Research Takes Center Stage. *International Journal of Sports Physiology and Performance* 17, 1325.

Ojiambo Robert Mang'eni, 2013. Physical Activity and Well-being: A Review of the Health Benefits of Physical Activity on Health Outcomes. *Journal of Applied Medical Sciences* 2, 69-78.

Olley James, 2023. One year after 2022 FIFA World Cup, what has changed in Qatar? [cit. 2024–3–9]. Dostupné z: https://www.espn.co.uk/football/story/_/id/38919896/one-year-2022-fifa-world-cup-changed-qatar

Potwarka Luke R., Leatherdale Scott T., 2015. The Vancouver 2010 Olympics and leisure-time physical activity rates among youth in Canada: any evidence of a trickle-down effect? *Leisure Studies*, 35, 241-257. [cit. 2024–1–29]. Dostupné z: [The Vancouver 2010 Olympics and leisure-time physical activity rates among youth in Canada: any evidence of a trickle-down effect?: Leisure Studies: Vol 35, No 2 \(tandfonline.com\)](https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/02643758.2015.1053111)

Preuss Holger, 2008. Calculating the regional economic impact of the olympic games. [cit. 2023–12–19]. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/abs/10.1080/16184740408737479>

Qatar Foundation 2022a. Football For Schools supports all children with all abilities [cit. 2024–3–6]. Dostupné z: <https://www.qf.org.qa/stories/football-for-schools-supports-all-children-with-all-abilities>

Qatar Foundation, 2022b. Her Excellency Sheikha Hind signs „Qatar Commitment“. [cit. 2024–3–10]. Dostupné z: <https://www.qf.org.qa/stories/her-excellency-sheikha-hind-signs-qatar-commitment>

Qatar Foundation, 2022c. QF's girl's ability friendly team meets U.S. soccer team representatives. [cit. 2024–3–11]. Dostupné z: <https://www.qf.org.qa/stories/qfs-girls-ability-friendly-team-meets-u-s-soccer-team-representatives>

Qatar Foundation, 2022d. Special edition of Future Leaders in Football Workshop for women takes places in Qatar. [cit. 2024–3–1]. Dostupné z: <https://www.qf.org.qa/stories/special-edition-of-future-leaders-in-football-workshop-for-women-takes-place>

Qatar Foundation, 2022e. QF students prepares for the FIFA World Cup Qatar 2022 with their own „international“ tournament. [cit. 2024–2–27]. Dostupné z: <https://www.qf.org.qa/stories/qf-students-prepare-for-the-fifa-world-cup-qatar-2022-tm-with-their-own>

Qatar Foundation, 2022f. QF to launch inclusive football coaching program [cit. 2024–3–8]. Dostupné z: <https://www.qf.org.qa/stories/qf-to-launch-inclusive-football-coaching-program>

Qatar 2022. Stadiums. [cit. 2024–1–5]. Dostupné z: <https://www.qatar2022.qa/en/tournament/stadiums>

Qatar Foundation, 2022g. Street Child World Cup 2022 kicks off at Education city. [cit. 2024–3–10]. Dostupné z: <https://www.qf.org.qa/stories/street-child-world-cup-2022-kicks-off-at-education-city>

Qatar 2022, 2022. FIFA World Cup Qatar 2022 – stadiums. [cit. 2024–9–29]. Dostupné z: <https://www.qatar2022.qa/en/tournament/stadiums>

QSL, 2014. Qatar Stars League attendances hit record high. [cit. 2024–2–26]. Dostupné z: <https://web.archive.org/web/20160304085335/http://www.qsl.com.qa/en/News/view/4632/qatar-stars-league-attendances-hit-record-high>

Roche Maurice, 2002. Megaevents and Modernity: Olympics and Expos in the Growth of Global Culture.

Silvestre Gabriel, 2008. The Social Impacts of Mega–Events: Towards a Framework. *Esporte e Sociedade* 4, 1-26.

Scharfenort Nadine, 2012. Urban Development and Social Change in Qatar: The Qatar National Vision 2030 and the 2022 FIFA World Cup. [cit. 2024–1–25]. Dostupné z: <https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/21534764.2012.736204?scroll=top&needAccess=true&role=tab&aria-labelledby=full-article>

Stadium database, 2023. World Cup 2022 stadiums (Qatar). [cit. 2024–2–25]. Dostupné z: http://stadiumdb.com/tournaments/world_cup/2022

Stoll Julia, 2023. Olympic Summer Games total global TV audiences in 2008 and 2020 (in billions). [cit. 2024–3–10]. Dostupné z: <https://www.statista.com/statistics/280502/total-number-of-tv-viewers-of-olympic-summer-games-worldwide/>

Street United Child, 2022. Qatar, it was a blast! [cit. 2024–3–10]. Dostupné z: <https://streetchildunited.org/football-worldcup>

Sultan Kaltham, Al-Kuwari. 2021. 2022 Fifa World Cup Al Bayt Stadium: Examining the Strategies for Post Event Urban Interventions. [cit. 2024–4–1]. Dostupné z: <https://www.proquest.com/openview/ada5a3da767070609500c415e9030cc0/1?pq-origsite=gscholar&cbl=2026366&diss=y>

Swiss government, 2015. The Office of the Attorney General of Switzerland seizes documents at FIFA. [cit. 2024–1–18]. Dostupné z: <https://www.admin.ch/gov/en/start/dokumentation/medienmitteilungen.msg-id-57391.html>

Teare Georgia, Taks Marijke, 2021. Sport Events for Sport Participation: A scoping Review. [cit. 2024–1–29]. Dostupné z: [Frontiers | Sport Events for Sport Participation: A Scoping Review \(frontiersin.org\)](https://www.frontiersin.org/articles/10.3389/fspor.2021.781231/full)

The Asian Football Confederation, 2023. Al Thumana Stadium. [cit. 2024–4–7]. Dostupné z: https://www.the-afc.com/en/national/afc_asian_cup/news/al_thumama_stadium.html

The Guardian, 2013. Qatar World Cup construction 'will leave 4,000 migrant workers dead'. [cit. 2024–1–12]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/global-development/2013/sep/26/qatar-world-cup-migrant-workers-dead>

The Guardian, 2022. Revealed: migrants workers in Qatar forced to pay billions in recruitment fees. [cit. 2024–1–30]. Dostupné z: [Revealed: migrant workers in Qatar forced to pay billions in recruitment fees | Workers' rights | The Guardian](https://www.theguardian.com/world/2022/sep/26/qatar-world-cup-migrant-workers-dead)

The Guardian, 2015. Sepp Blatter: awarding 2022 World Cup to Qatar was a mistake. [cit. 2024–1–30]. Dostupné z: <https://www.theguardian.com/football/2014/may/16/sepp-blatter-qatar-2022-world-cup-mistake>

Walsh Alistair, 2022. Is the Qatar FIFA World Cup really carbon neutral? [cit. 2024–4–2]. Dostupné z: <https://www.dw.com/en/is-the-qatar-fifa-world-cup-really-carbon-neutral/a-63753961>

Wilfried Lemke, 2010, For the World Cup to leave a real legacy. 8-9.

Wilson Bill, 2014. Fifa World Cup ,hit the poorest hardest'. [cit. 2024–2–26]. Dostupné z: <https://www.bbc.com/news/business-28881952>

World Bank, 2023. Qatar MPO. [cit. 2024-4-2]. Dostupné z:
<https://thedocs.worldbank.org/en/doc/65cf93926fdb3ea23b72f277fc249a72-0500042021/related/mpo-qat.pdf>

Zubko Ilya, 2010. Russia's succesful 2018 World Cup bid built on promises. [cit. 2023-12-15]. Dostupné z:
<https://www.telegraph.co.uk/sponsored/rbth/society/8229978/Russias-successful-2018-World-Cup-bid-built-on-promises.html>